

OSNOVNA ŠKOLA „12.DECEMBAR ”

SJENICA

**ŠKOLSKI PROGRAM NASTAVE I UČENJA ZA IV RAZRED
OSNOVNOG OBRAZOVANJA I VASPITANJA**

Vrijeme trajanja: od 2024. godine do 2028. godine

Delovodni broj- 01-357/24

STRUČNO VIJEĆE IV RAZREDA

Fond časova za četvrti razred:

r.br.	A. OBAVEZNI NASTAVNI PREDMETI	ČETVRTI RAZRED	
		ned.	god.
1.	Bosanski jezik	5	180
2.	Engleski jezik	2	72
3.	Matematika	5	180
4.	Priroda i društvo	2	72
5.	Likovna kultura	2	72
6.	Muzička kultura	1	36
7.	Tjelesni i zdravstveni odgoj	3	108
8.	Digitalni svijet	1	36
Ukupno : A		21	756
r.br.	B. IZBORNI PROGRAMI		
1	Vjerska nastava/ Građansko vaspitanje	1	36
Ukupno : B		1	36
Ukupno : A+B		22	792
r.br.	V. OBLIK OBRAZOVNO - VASPITNOG RADA		
1	Redovna nastava	22	792
2	Dopunska nastava	1	36

3	Dodatna nastava	1	36
4	Nastava u prirodi	7-10 dana godišnje	
Red broj	G. OSTALI OBLICI OBRAZOVNO-VASPITNOG RADA	-	
1	Čas odjelj. starešine	1	36
2.	Vannastavne aktivnosti	1-2	36-72
3.	Izlet-ekskurzija	1-3 dan godišnje	
Ukupno : A+B+V+G (bez nastave u prirodi i izleta)			

CILJEVI OSNOVNOG OBRAZOVANJA I VASPITANJA:

- 1) obezbjeđivanje dobrobiti i podrška cjelovitom razvoju učenika;
- 2) obezbjeđivanje podsticajnih i bezbjednog okruženja za cjeloviti razvoj učenika, razvijanje nenasilnog ponašanja i uspostavljanje nulte tolerancije prema nasilju;
- 3) sveobuhvatna uključenost učenika u sistem obrazovanja i vaspitanja;
- 4) razvijanje i praktikovanje zdravih životnih stilova, svesti o važnosti sopstvenog zdravlja i bezbednosti, potrebe negovanja i razvoja fizičkih sposobnosti;
- 5) razvijanje svesti o značaju održivog razvoja, zaštite i očuvanja prirode i životne sredine i ekološke etike, zaštite i dobrobiti životinja;
- 6) kontinuirano unapređivanje kvaliteta procesa i ishoda obrazovanja i vaspitanja zasnovanog na proverenim naučnim saznanjima i obrazovnoj praksi;
- 7) razvijanje kompetencija za snalaženje i aktivno učešće u savremenom društvu koje se menja;
- 8) pun intelektualni, emocionalni, ocijalni, moralni i fizički razvoj svakog učenika, u skladu sa njegovim uzrastom, razvojnim potrebama i interesovanjima;
- 9) razvijanje ključnih kompetencija za cjeloživotno učenje, razvijanje međupredmetnih kompetencija za potrebe savremene nauke i tehnologije;

- 10) razvoj svijesti o sebi, razvoj stvaralačkih sposobnosti, kritičkog mišljenja, motivacije za učenje, sposobnosti i timski rad, sposobnosti samovrednovanja, samoinicijative i izražavanja svog mišljenja;
- 11) osposobljavanje za donošenje odluka o izboru daljeg obrazovanja i zanimanja, sopstvenog razvoja i budućeg života;
- 12) razvijanje osećanja solidarnosti, razumijevanja i konstruktivne saradnje sa drugima i negovanje drugarstva i prijateljstva;
- 13) razvijanje pozitivnih ljudskih vrijednosti;
- 14) razvijanje kompetencija za razumijevanje i poštovanje prava djeteta, ljudskih prava, građanskih sloboda i sposobnosti za život u demokratski uređenom i pravednom društvu;
- 15) razvoj i poštovanje rasne, nacionalne, kulturne, jezičke, vjerske, rodne, polne i uzrasne ravnopravnosti, razvoj tolerancije i uvažavanje različitosti;
- 16) razvijanje ličnog i nacionalnog identiteta, poštovanje i negovanje bosanskog maternjeg jezika, tradicije i kulture bošnjačkog naroda i nacionalnih manjina, razvijanje interkulturalnosti, poštovanje i očuvanje nacionalne i svjetske kulturne baštine;
- 17) povećanje efikasnosti upotrebe svih resursa obrazovanja i vaspitanja, završavanje obrazovanja i vaspitanja u predviđenom roku sa minimalnim produžetkom trajanja i smanjenim napuštanjem školovanja;
- 18) povećanje efikasnosti obrazovanja i vaspitanja i unapređivanje obrazovnog nivo stanovništva Republike Srbije kao države zasnovane na znanju.

BOSANSKI JEZIK

Cilj i zadaci

Opći cilj nastave Bosanskoga jezika

Cilj nastave Bosanskoga jezika je osposobiti učenike za jezičku komunikaciju koja im omogućuje ovladavanje sadržajima svih nastavnih predmeta i uključivanje u cjeloživotno učenje, razvijanje jezičke i književne sposobnosti, kulture čitanja i njegovanja bosanskoga jezika i književnosti.

Ostvarivanje svrhe nastave bosanskoga jezika uključuje ovladavanje standardnim jezikom, a doprinosi:

- razvijanju jezičko-komunikacijskih sposobnosti pri govornoj i pisanoj upotrebi jezika u svim funkcionalnim stilovima;
- razvijanju literarnih sposobnosti, čitalačkih interesa i kulture;
- razvijanju svijesti o važnosti znanja bosanskoga jezika;
- razvijanju poštovanja prema jeziku bošnjačkog naroda, njegovoj književnosti i kulturi;
- osposobljavanju učenika za samostalno služenje knjigom;
- pripremi učenika za aktivan društveni život u multikulturalnom okruženju;
- razvijanju sposobnost za permanentno usavršavanje i korištenje novih znanja;
- osposobljavanju učenika za pravilno usmeno i pismeno izražavanje standardnim jezikom;

- uvođenju učenika u osnove obrazovanja i opće kulture;
- razvijanju ljubavi i poštovanja prema kulturnoj baštini svih naroda i narodnosti;
- svestranom razvoju učenikove ličnosti;
- razvijanju sposobnosti pravilnog i smislenog govora;
- stvaranju interesovanja i potrebe za sadržajima medijske kulture.

Opći zadaci nastave bosanskoga jezika

Nastava Bosanskoga jezika treba da:

- ☐ izgrađuje opću kulturu učenika i razvija interesovanje za kontinuirano obrazovanje;
- ☐ razvija ljubav prema maternjem jeziku i potrebe da se on njeguje i unapređuje;
- ☐ omogućiti učenicima postupno upoznavanje jezičkih pojava i pojmova, ovladavanje normativnom gramatikom i stilskim mogućnostima bosanskoga jezika;
- ☐ razvija pozitivna svojstva i estetski ukus učenika;
- ☐ osposobljava učenike za razumijevanje i usvajanje moralnih načela;
- ☐ osposobljava učenike za aktivan društveni rad;
- ☐ razvija i njeguje ljubav prema domovini;
- ☐ njeguje ljubav prema knjizi;
- ☐ utječe na usvajanje jezičkih zakonitosti;
- ☐ sistemski uvodi učenike u sve oblike usmenog i pisanog izražavanja;
- ☐ utječe na razvoj jezičke kulture i izražajnih sposobnosti učenika;
- ☐ razvija osjećaj jednakosti, ravnopravnosti, zajedništva i razumijevanja među narodima;
- ☐ utječe na usvajanje norme savremenog standardnog bosanskoga jezika;
- ☐ osposobljava učenike za doživljavanje i razumijevanje filmskog djela;
- ☐ upoznaje učenike sa osnovnim elementima filmskog i pozorišnog izraza;
- ☐ razvija etička i estetska svojstva kod učenika.

- ☐ omogućiti učenicima upoznavanje, razvijanje, čuvanje i poštovanja vlastitog nacionalnog i kulturnog identiteta na djelima bosanske književnosti, pozorišne i filmske umjetnosti, kao i drugih umjetničkih ostvarenja;
- ☐ osposobljava učenike za upoznavanje, čitanje i tumačenje popularnih informativnih tekstova iz ilustrovanih enciklopedija i časopisa za djecu;
- ☐ podstiče učenika na samostalno jezičko, literarno i scensko stvaralaštvo.

Godišnji fond časova: 180

Nedjeljni fond časova: 5

Trajanje	Sadržaj	Način i postupak ostvarivanja	Vrste aktivnosti
28/26	Jezik – gramatika i pravopis	○ Uočavanje riječi koje u govoru i pisanju mijenjaju svoj osnovni oblik (promjenljive riječi) - bez definicija i zahtjeva za promjenom po padežima i vremenima. ○ Uočavanje riječi koje zadržavaju svoj osnovni oblik u svim situacijama (nepromjenljive riječi) bez imenovanja vrsta tih riječi. Imenice – zbirne, gradivne, rod i broj - pojam i prepoznavanje. Zamjenice - lične; rod i broj ličnih zamjenica; lična zamjenica u funkciji subjekta u rečenici - pojam i prepoznavanje. Pridjevi - prisvojni i gradivni - uočavanje značenja, roda i broja u rečenici. Brojevi - glavni (osnovni) i redni - pojam i prepoznavanje u rečenici. Glagoli - pojam i osnovna značenja prezenta, perfekta i futura. ○ Vježbe u rečenici zamjenom glagolskih oblika u vremenu, licu i broju.	Podsticanje, motivisanje, pokazivanje, upućivanje, savjetovanje, vođenje, razgovaranje, posmatranje, opisivanje, primjenjivanje tekstualne, dijaloške, demonstrativne metode, rješavanje problema, smisleno i kooperativno učenje, osmišljavanje, organizuje, kontroliše, planira, priprema, vrijednuje.
45/20	Književnost – čitanje i rad na tekstu	○ Postupno osposobljavanje učenika za samostalno tumačenje osnovne predmetnosti književnog teksta i scenskog dijela (osjećanja, fabula, radnja, likovi, poruke, stilogenost scenskog izraza);	Čitanje i pisanje oba pisma, izražajno čitanje, uvježbavanje, usavršavanje, usvajanje, osposobljavanje, doživljavanje, razumijevanje, tumačenje, vježbanje, procjenjivanje, primjenjivanje, zapažanje, dokazivanje, definisanje, zauzimanje vlastitih stavova, obrazlaganje, samostalno pisanje

			sastava.
26/35	Kultura izražavanja – usmeno i pismeno	○ Navikavanje na sažeto i jasno usmeno i pismeno izražavanje prema zahtjevima programa; ○ Savladavanje osnova metodologije izrade pismenih sastava	Podsticanje, motivisanje, pokazivanje, upućivanje, savjetovanje, vođenje, razgovaranje, posmatranje, opisivanje, primjenjivanje tekstualne, dijaloške, demonstrativne metode, rješavanje problema, smisleno i kooperativno učenje, osmišljavanje, organizuje, kontroliše, planira, priprema, vrijednuje.

r.br.	NASTAVNA TEMA/OBLAST	FIND ČASOVA			
		obrada	utvrđ.	ostalo	svega
1.	KNJIŽEVNOST	42	20	3	80
2.	JEZIK	27	24	3	50
3.	JEZIČKA KULTURA	25	34	2	50
Ukupno		94	78	8	180

Ključni pojmovi: književnost, jezik, jezička kultura

PROGRAM NASTAVE I UČENJA predmeta MATEMATIKA

Godišnji fond: 180

Nedjeljni fond: 5

Cilj učenja Matematike je da učenik, ovladavajući matematičkim konceptima, znanjima i vještinama, razvije osnove apstraktnog i kritičkog mišljenja, pozitivne stavove prema matematici, sposobnost komunikacije matematičkim jezikom i pismom i primeni stečena znanja i vještine u daljem školovanju i rešavanju problema iz svakodnevnog života, kao i da formira osnov za dalji razvoj matematičkih pojmova.

r.br.	NASTAVNA TEMA/OBLAST	FOND ČASOVA			
		obrada	utvrđ.	ostalo	Svega
1.	BROJEVI	90	42	4	136
2.	GEOMETRIJA	4	8	1	13
3.	MJERENJE I MJERE	9	19	3	31
Ukupno		103	69	8	180

Ključni pojmovi: prirodni brojevi, dekadni sistem, svojstva operacija, izraz, jednačine i nejednačine, razlomci, decimalni zapis broja, kocka, kvadar, površina i zapremina.

ISHODI	NASTAVNA TEMA/ OBLAST	SADRŽAJI	MEĐUPREDMETNO POVEZIVANJE	MEĐUPREDMETNE KOMPETENCIJE	NAČIN I POSTUPCI OSTVARIVANJA PROGRAMA
--------	-----------------------------	----------	------------------------------	-------------------------------	---

pročita, zapiše i uporedi prirodne brojeve i prikaže ih na brojevnoj pravoj; odredi mjesnu vrijednost cifre; izvrši četiri osnovne računske operacije u skupu N_0; sastavi izraz, izračuna vrijednost brojevnog izraza i primjeni svojstva računskih operacija; riješi jednačine i nejednačine i provjeri tačnost rješenja; riješi problemski zadatak koristeći brojevni izraz, jednačinu ili nejednačinu; procijeni vrijednost izraza sa jednom računskom operacijom; odredi višestruke dekadne jedinice najbliže datom broju; pročita i zapiše razlomke oblika $(m, n \leq 10)$; uporedi razlomke oblika sa jednakim brojiocima ili imeniocima; sabere i oduzme razlomke sa jednakim imeniocima; zapiše rezultat merenja dužine decimalnim brojem sa najviše dve decimale; sabere i oduzme decimalne	BROJEVI (136)	Skup prirodnih brojeva sa nulom. Dekadni sistem zapisivanja brojeva. Mesna vrijednost cifre. Svojstva skupa prirodnih brojeva. Sabiranje i oduzimanje (pismeni postupak). Množenje i dijeljenje (pismeni postupak). Svojstva računskih operacija (izražena formulama). Izrazi sa više operacija (brojevni izrazi i izrazi sa promjenljivom). Jednačine i nejednačine u skupu N_0. Razlomci oblika $(m, n \leq 10)$. Upoređivanje razlomaka sa jednakim brojiocima. Jednakost razlomaka. Sabiranje i	<u>Priroda i društvo</u> (Orijentacija u prostoru i vremenu – Geografska karta Srbije) <u>Muzička kultura</u> (Izvođenje muzike: Elementi muzičkog pisma <u>Bosanski jezik</u> (Sporazumijevanje: Zapisivanje rečenice, pravopisni znaci, zarez, dvije tačke, zapisivanje niza)	MEĐUPREDMETNE KOMPETENCIJE 1.Kompetencija za celoživotno učenje 2.Komunikacija 3.Rad s podacima i informacijama 4.Digitalna kompetencija 5.Rješavanje problema 6.Saradnja 7.Odgovorno učešće u demokratskom društvu 10.Estetička kompetencija 11. Preduzimljivost i orijentacija ka preduzetništvu.	Vizuelizacija brojeva i mesta broja u brojevnom nizu radi razumijevanja dekadnog brojevnog sistema - uvježbavanje tehnike računanja, kako bi učenici stekli sigurnost i spretnost pri usmenom i pismenom računanju -rješavanje zadataka u realističnim i problemskim situacijama - razvijanje sposobnosti matematičkog modelovanja, primjene matematike u rješavanju problema iz realnih životnih situacija ili drugih predmetnih oblasti - razumijevanje pojma razlomka raditi kroz praktične aktivnosti deobe i spajanja, lijepljenja i sečenja pogodnog didaktičkog materijala. - primena timskog, grupnog i rada u paru. -postavljanje učenika u različite situacije evaluacije i samoevaluacije
---	-----------------------------	--	--	--	---

brojeve sa najviše dvije decimale; čita, koristi i predstavlja podatke u tabelama ili grafičkim dijagramima;		oduzimanje razlomaka sa jednakim imeniocima. Decimalni zapis broja sa dvije decimale. Sabiranje i oduzimanje decimalnih brojeva.			
AKTIVNOSTI U NASTAVNOM PROCESU					
AKTIVNOST NASTAVNIKA			AKTIVNOST UČENIKA		
planira, priprema, daje objašnjenja; demonstrira i ilustruje; podstiče učenike na primjenu naučenog u realnim životnim situacijama; organizuje igre, aktivnosti, proverava ostvarenost ishoda;			sluša, posmatra, objašnjava, učestvuje u radu i razgovoru, procjenjuje, zapisuje postupak, izračunava, provjerava, koristi e-udžbenik, traži objašnjenja,		
ISHODI	NASTAVNA TEMA/ OBLAST	SADRŽAJI	MEĐUPREDMETNO POVEZIVANJE	MEĐUPREDMETNE KOMPETENCIJE	NAČIN I POSTUPCI OSTVARIVANJA PROGRAMA

imenuje elemente i opiše osobine kvadra i kocke; crti mreže i pravi modele kvadra i kocke; prepoznaje slikovnu predstavu izgleda tijela posmatranog sa različitih strana;	GEOMETRIJA (13)		<u>Priroda i društvo</u> (Orijentacija u prostoru i vremenu – Geografska karta Srbije, plan naselja) <u>Muzička kultura</u> (Izvođenje muzike: Elementi muzičkog pisma <u>Likovna kultura</u> (Kompozicija: Ornamenat. Tradicionalna i savremena upotreba ornamenata, simetrija.)	1.Kompetencija za cjeloživotno učenje 2.Komunikacija 3.Rad s podacima i informacijama 4.Digitalna kompetencija 5.Rešavanje problema 6.Saradnja 7.Odgovoran odnos prema zdravlju 8.Estetička kompetencija 9. Preduzimljivost i orijentacija ka preduzetništvu	- razvoj percepcije prostora i prostornog rezonovanja kroz upoznavanje geometrijskih figura u ravni i njihovih svojstava - crtanje pravih i uglova pomoću lenjira i trougaonika ili dva trougaonika - konstruisanje kružnice/kruža šestarom i uviđaju da su krug i kružnica određeni centrom i poluprečnikom - podsticanje učenika da samostalno otkrivaju formule izračunavanja obima i površine - preslikavanje jednostavnih geometrijskih figura na kvadratnoj mreži ili tačkastoj mreži simetrično - razvijanje geometrijskog mišljenja realizacijom sljedećih aktivnosti: posmatranje, pravljenje modela,
--	---	--	---	---	---

					crtanje, sklapanje i rastavljanje dijelova figure -postavljanje učenika u različite situacije evaluacije i samoevaluacije
AKTIVNOSTI U NASTAVNOM PROCESU					

AKTIVNOST NASTAVNIKA			AKTIVNOST UČENIKA		
planira, priprema, daje objašnjenja; demonstrira način crtanja; podstiče učenike na primjenu naučenog u složenim situacijama; prati realizacije aktivnosti, provjerava ostvarenost ishoda;			posmatra, pravilno koristi pribor za crtanje, crta, objašnjava, učestvuje u radu i razgovoru, procjenjuje, zaključuje, formuliše, provjerava, koristi e-udžbenik, traži objašnjenja;		
ISHODI	NASTAVNA TEMA/ OBLAST	SADRŽAJI	MEĐUPREDMETNO POVEZIVANJE	MEĐUPREDMETNE KOMPETENCIJE	NAČIN I POSTUPCI OSTVARIVANJA PROGRAMA
pročita, uporedi i pretvori jedinice za mjerenje površine i zapremine; izračuna površinu kvadrata i pravougaonika; izračuna površinu i zapreminu kvadra i kocke; riješi problemske zadatke u kontekstu mjerenja.	MJERENJE I MERE (31)	Mjerenje površine (m^2, dm^2, cm^2, mm^2, km^2, ha, a). Površina kvadrata i pravougaonika. Površina kvadra i kocke. Mjerenje zapremine (m^3, dm^3, cm^3, mm^3). Zapremina kvadra i kocke.	<u>Priroda i društvo</u> (Orijentacija u prostoru i vremenu – Geografska karta Srbije, plan naselja) <u>Muzička kultura</u> (Izvođenje muzike: Elementi muzičkog pisma) <u>Likovna kultura</u> (Materijali – Svojstva materijala)	1.Kompetencija za celoživotno učenje 2.Komunikacija 3.Rad s podacima i informacijama 4.Digitalna kompetencija 5.Rješavanje problema 6.Saradnja 7. Preduzimljivost i orijentacija ka preduzetništvu	- upoznavanje sa standardnim mjernim jedinicama primjenom očiglednih sredstava - rješavanje jednostavnijih problema povezivanjem sa svakodnevnim situacijama - procena i mjerenje različitih predmeta iz okruženja - primjena informacionih tehnologija, Geogebra i Google map - razvijanje logičko-kombinatornog mišljenja primjenom odgovarajućih aktivnosti -postavljanje učenika u različite situacije evaluacije i samoevaluacije
AKTIVNOSTI U NASTAVNOM PROCESU					
AKTIVNOST NASTAVNIKA			AKTIVNOST UČENIKA		

planira, priprema, daje objašnjenja; demonstrira i ilustruje; podstiče učenike na primjenu naučenog u složen. situacijama; prati realizacije aktivnosti, provjerava ostvarenost ishoda;	posmatra, sluša, objašnjava, učestvuje u radu i razgovoru, procjenjuje, zaključuje, pretvara, provjerava, koristi e-udžbenik, traži objašnjenja;
---	--

PLAN EVALUACIJE				
Način provjere ostvarenosti ishoda, formativno i sumativno ocjenjivanje				
NASTAVNE TEME/OBLASTI I STANDARDI POSTIGNUĆA	KRITERIJUMI OCENJIVANJA Pravilnik o ocjenjivanju	Postupak praćenja i ocjenjivanja	Instrumenti za praćenje napredovanja	Praćenje i ocjenjivanje (vrijeme)

BROJEVI 1MA.1.1.1. 1MA.1.1.2. 1MA.1.1.3. 1MA.1.1.4. 1MA.1.1.5. 1MA.1.3.1. 1 MA.1.3.2.1MA.1.2.1. 1MA.1.2.2. 1MA.1.2.4. 1 MA.1.4.1. 1MA.1.4.2. 1MA.1.4.3. 1MA.1.4.4. 1MA.2.1.1.1MA.2.1.2. 1MA.2.1.3. 1MA.2.1.4. 1MA.2.1.5.1MA.2.3.1. 1MA.2.3.2. 1MA.3.1.1.1MA.3.1.2. 1MA.3.1.3.1MA.3.1.4. 1MA.3.1.5.1MA.3.3.1.	Ocjenu odličan (5) dobija učenik koji: – u potpunosti pokazuje sposobnost transformacije znanja i primjene u novim situacijama; – lako logički povezuje činjenice i pojmove; – samostalno izvodi zaključke koji se zasnivaju na podacima; – rešava probleme na nivou stvaralačkog mišljenja i u potpunosti kritički rasuđuje; – pokazuje izuzetnu samostalnost uz izuzetno visok stepen aktivnosti i angažovanja. Ocjenu vrlo dobar (4) dobija učenik koji: – u velikoj mjeri pokazuje sposobnost primjene znanja i logički povezuje činjenice i pojmove; – samostalno izvodi zaključke koji se zasnivaju na podacima; – rješava pojedine probleme na nivou stvaralačkog mišljenja i u znatnoj mjeri kritički rasuđuje; – pokazuje veliku samostalnost i visok stepen aktivnosti i angažovanja.	-inicijalna procjena nivoa na kome se učenici nalaze -usmjeno odgovaranje(opis postupka rada) -pisane provere (kontrolni zadaci, testovi, domaći zadaci i pismeni zadaci) -vođenje propisane pedagoške dokumentacije -beleške o: aktivnostima, samostalnosti u toku rada, praktičnim radovima, sveskama učenika, učešću na takmičenjima i u različitim aktivnostima -zajedničko vrednovanje učenika i nastavnika	--Tabelarna evidencija o pismenim provjerama -Ček-liste sa skalom procene - Protokoli posmatranja ·Upitnici (za grupni i rad u paru) *Učestalost javljanja (zapis datuma i oblasti) *Sveobuhvatnost odgovora (oblast; skala po nivoima) *Samostalnost u izvršavanju zadataka (oblast; skala po nivoima) *Liste: saradnja u grupi (svi članovi su uključeni, svi imaju zadato zabeleženo u sveskama...) - Kvalitativno i kvantitativno procenjivanje rezultata rada	Svakodnevno beleženje tokom godine Presek stanja na mjesečnom nivou Presek stanja nakon obrađene oblasti Presek stanja po tromesečjima Provjera na kraju školske godine
GEOMETRIJA 1MA.1.2.1.1MA.1.2.2. 1MA.1.2.3.1MA.1.2.4. 1MA.2.2.1.1MA.2.2.2. 1MA.2.2.3.1MA.2.2.4. 1MA.2.2.5.1MA.2.2.6. 1MA.3.2.1.1MA.3.2.2. 1MA.3.2.3.1MA.3.2.4. 1MA.3.2.5.	Ocjenu dobar (3) dobija učenik koji: – u dovoljnoj mjeri pokazuje sposobnost upotrebe informacija u novim situacijama; – u znatnoj mjeri logički povezuje činjenice i pojmove; – većim dijelom samostalno izvodi zaključke koji se zasnivaju na podacima i djelimično samostalno rješava pojedine probleme; – u dovoljnoj mjeri kritički rasuđuje;			
MERENJE I MERE	– pokazuje djelimični stepen aktivnosti i angažovanja. Ocjenu dovoljan (2) dobija učenik koji: – znanja koja je ostvario su na nivou reprodukcije, uz minimalnu			

	primjenu; – u manjoj mjeri logički povezuje činjenice i pojmove i			
--	---	--	--	--

1 MA.1.4.1.1MA.1.4.2. 1MA.1.4.3.	isključivo uz podršku nastavnika izvodi zaključke koji se zasnivaju na podacima;	- samoprocena ocene i angažovanja od strane učenika	grupa (pano,tabel a...) - Panoi:	
1 MA.2.4.1.1MA.2.4.2. 1MA.2.4.3.1MA.2.4.4. 1MA.2.4.5.	– ponekad je samostalan u rješavanju problema i u nedovoljnoj mjeri kritički rasuđuje; – pokazuje manji stepen aktivnosti i angažovanja.	* grupni rad (posmatranje nastavnika, izlaganje grupa, procena ostalih učenika) * rad u paru (posmatranje nastavnika, izlaganje parova, procjena ostalih učenika)	dobrovoljno učešće u raznim nastavnim i vannastavnim aktivnostima	
1MA.3.4.1. 1MA.3.4.2. 1MA.3.4.3.	Nedovoljan (1) dobija učenik koji: – znanja koja je ostvario nisu ni na nivou prepoznavanja i ne pokazuje sposobnost reprodukcije i primjene; – ne izvodi zaključke koji se zasnivaju na podacima; – kritički ne rasuđuje; – ne pokazuje interesovanje za učešće u aktivnostima niti angažovanje.			

*** U toku školske godine biće realizovane dve provjere na nivou razrednog vijeća, na kraju prvog polugodišta i na kraju školske godine.

MATEMATIKA – OBRAZOVNI STANDARDI POSTIGNUĆA

OSNOVNI NIVO	SREDNJI NIVO	NAPREDNI NIVO
--------------	--------------	---------------

1MA.1.1.1. zna da pročita i zapiše dati broj, umije da uporedi brojeve po veličini i da prikaže broj na danoj brojevnoj polupravoj 1MA.1.1.2. računa vrijednost brojevnog izraza sa najviše dvije operacije sabiranja i oduzimanja u okviru prve hiljade 1MA.1.1.3. množi i dijeli bez ostatka (trocifrene brojeve jednocifrenim) u okviru prve hiljade 1MA.1.1.4. umije da na osnovu teksta pravilno postavi izraz sa jednom računskom operacijom 1MA.1.1.5. umije da rešava jednostavne jednačine u okviru prve hiljade 1MA.1.3.1. umije da pročita i formalno zapiše razlomak $1/n (n \leq 10)$ i prepozna njegov grafički prikaz 1MA.1.3.2. umije da izračuna polovinu, četvrtinu i desetinu neke celine	1MA.2.1.1. umije da primijeni svojstva prirodnih brojeva (paran, neparan, najveći, najmanji, prethodni, sljedeći broj) i razumije dekadni brojni sistem 1MA.2.1.2. umije da odredi deseticu, stotinu i hiljadu najbližu datom broju 1MA.2.1.3. sabira i oduzima, računa vrijednost izraza 1MA.2.1.4. računa vrijednost izraza s najviše dvije operacije 1MA.2.1.5. umije da rešava jednačine 1MA.2.3.1. umije da prepozna razlomak a/b ($b < 10$, $a < b$) kada je grafički prikazan na figuri podijeljenoj na b dijelova 1MA.2.3.2. umije da izračuna n-ti dio neke cjeline i obrnuto, upoređuje razlomke oblika $1/n$ ($n \leq 10$) 1MA.2.2.1. uočava međusobne odnose geometrijskih objekata u ravni 1MA.2.2.2. pretvara jedinice za mjerenje dužine 1MA.2.2.3. zna jedinice za mjerenje površine i njihove	1MA.3.1.1. umije da primijeni svojstva prirodnih brojeva u rješavanju problemskih zadataka 1MA.3.1.2. zna svojstva operacija sabiranja i oduzimanja i umije da ih primeni. 1MA.3.1.3. umije da izračuna brojevenu vrijednost izraza sa više operacija, poštujući prioritet 1MA.3.1.4. umije da rješava složenije problemske zadatke date u tekstualnoj formi 1MA.3.1.5. umije da odredi rješenja nejednačine sa jednom operacijom 1MA.3.3.1. umije da pročita, formalno zapiše i grafički prikaže razlomak a/b ($b \leq 10$, $a < b$) 1MA.3.3.2. zna da izračuna dio $a/$
--	---	---

1MA.1.2.1. ume da imenuje geometrijske objekte u ravni (kvadrat, krug, trougao, pravougaonik, tačka, duž, prava, poluprava i ugao) i uočava međusobne odnose dva geometrijska objekta u ravni (paralelnost, normalnost, pripadnost) 1MA.1.2.2. zna jedinice za merenje dužine i njihove odnose 1MA.1.2.3. koristi postupak merenja dužine objekta, prikazanog na slici, pri čemu je data merna jedinica 1MA.1.2.4. koristi postupak merenja površine objekta, prikazanog na slici, pri čemu je data merna jedinica 1 MA.1.4.1. ume da izrazi određenu sumu novca preko različitih apoeni i računa sanovcem u jednostavnim situacijama 1MA.1.4.2. znakojujedinicu mere da upotrebi za merenje zadate zapremine tečnosti(l, dl, ml) 1MA.1.4.3. zna koju jedinicu mere da upotrebi za merenje zadate mase (g, kg,) 1MA.1.4.4. ume da čita jednostavnije grafikone, tabele i dijagrame	odnose 1 MA.2.2.4. ume da izračuna obim trougla, kvadrata i pravougaonika kada su podaci dati u istim mernim jedinicama 1 MA.2.2.5. ume da izračuna površinu kvadrata i pravougaonika kada su podaci dati u istim mernim jedinicama 1MA.2.2.6. prepoznaje mrežu kocke i kvadra i ume da izračuna njihovu površinu kada su podaci dati u istim mernim jedinicama 1 MA.2.4.1. ume da izrazi određenu sumu novca preko različitih apoeni i računa sanovcem u složenijim situacijama 1MA.2.4.2. zna jedinice za vreme (sekunda, minut, sat, dan, mesec, godina) i ume da pretvara veće u manje i poredi vremenske intervale u jednostavnim situacijama 1MA.2.4.3. pretvara jedinice za merenje zapremine tečnosti iz većih u manje 1MA.2.4.4. pretvara jedinice za merenje mase iz većih u manje 1MA.2.4.5. ume da koristi podatke prikazane grafički ili tabelarno u rešavanju jednostavnih zadataka i ume grafički da predstavi date podatke	$b(b \leq 10, a < b)$ neke cjeline i koristi to u zadacima 1MA.3.2.1. pretvara jedinice za merenje površine iz većih u manje 1MA.3.2.2. ume da izračuna obim trougla, kvadrata i pravougaonika 1MA.3.2.3. ume da izračuna površinu kvadrata i pravougaonika 1MA.3.2.4. ume da izračuna obim i površinu složenih figura u ravni kada su podaci dati u istim mjernim jedinicama 1MA.3.2.5. ume da izračuna zapreminu kocke i kvadra kada su podaci dati u istim mjernim jedinicama 1MA.3.4.1. zna jedinice za vrijeme (sekunda, minut, sat, dan, mjesec, godina, vijek) i ume da pretvara iz jedne jedinice u drugu i poredi vremenske intervale u složenijim situacijama 1MA.3.4.2. pretvara jedinice za merenje zapremine tečnosti 1MA.3.4.3. pretvara jedinice za merenje mase
---	---	--

PROGRAM NASTAVE I UČENJA predmeta PRIRODA I DRUŠTVO

Godišnji fond: 72

Nedjeljni fond: 2

Cilj učenja Prirode i društva jeste upoznavanje sebe, svog prirodnog i društvenog okruženja i razvijanje sposobnosti za odgovoran život u njemu.

Program nastave i učenja predmeta Priroda i društvo u četvrtom razredu osnovne škole čini tema *Moj kraj* i pet predmetnih oblasti: Priroda,čovjek,društvo; Orijentacija u prostoru i vremenu; Prošlost; Kretanje; Materijali. Sve oblasti se prožimaju i nijedna se ne može izučavati izolovano i bez sadejstva sa drugim oblastima.

r.br.		r.br.		FOND ČASOVA			
tema	NASTAVNA TEMA	oblast i	PREDMETNE OBLASTI	obrada	utvrđ.	ostalo	Svega
1	MOJA OTADŽBINA	1.	Prirodne i društvene odlike Srbije	17	8	2	27
		2.	Čovjek – prirodno i društveno biće	5	2	1	8
		3.	Prošlost Srbije	16	7	2	25
		4.	Materijali	8	3	1	12
	Ukupno			46	20	6	72

Ključni pojmovi: otadžbina, orijentacija u vremenu i prostoru, interkulturalnost, prirodni resursi.

ISHODI	NASTAVNA TEMA/ OBLAST	SADRŽAJI	MEĐUPREDMETN O POVEZIVANJE	MEĐUPREDMETNE KOMPETENCIJE	NAČIN I POSTUPCI OSTVARIVANJA PROGRAMA
--------	-----------------------------	----------	-------------------------------	-------------------------------	--

– odredi položaj i granicu Srbije, položaj glavnog grada i većih naselja na geografskoj karti Srbije; – odredi položaj i imenuje prirodne i društvene objekte na geografskoj karti Srbije; – poveže različite prirodno-geografske karakteristike Srbije sa razmeštajem stanovništva, izgledom naselja i djelatnostima ljudi; – uvažava nacionalnu i kulturnu raznolikost kao osnovu za suživot svih građana Republike Srbije; – predstavi znamenite ličnosti, kulturna dobra i prirodne ljepote po kojima je Srbija prepoznatljiva u svijetu; u diskusiji daje prednost korišćenju lokalnih proizvoda, proizvoda	PRIRODNE I DRUŠTVENE ODLIKE SRBIJE (27)	Položaj, teritorija, granica i simboli Srbije (grb, zastava i himna) i nacionalna valuta. Prirodne karakteristike Srbije – reljef, vode, šume. Tipične, rijetke i ugrožene vrste biljaka i životinja – značaj i zaštita. Nacionalni parkovi Srbije. Društvene karakteristike Srbije (stanovništvo, naselja i djelatnosti). Građani Srbije (prava i obaveze, demokratski odnosi i interkulturalnost). Privredne karakteristike Srbije (prirodni resursi i djelatnosti u različitim krajevima). Održiva upotreba prirodnih resursa (izvori energije, čista voda, čist zrak, plodno zemljište, rude, raznovrsnost biljnog i životinjskog sveta).	<u>Bosanski jezik</u> (Književnost – prozni i poetski tekstovi) <u>Muzička kultura</u>(slušanje muzike: različiti žanrovi vezani za uobičajene situacije u životu; Muzika i zdravlje. <u>Likovna kultura</u> (sporazumijevanje: vizuelne karakteristike biljaka i životinja)	1.Kompetencija za cjeloživotno učenje 2.Komunikacija 3.Rad s podacima i informacijama 4.Digitalna kompetencija 5.Rješavanje problema 6.Saradnja 7.Odgovorno učešće u demokratskom društvu 8.Odgovoran odnos prema zdravlju 9.Odgovoran odnos prema okolini 10.Estetička kompetencija	– Posmatranje sa usmjerenom i koncentrisanom pažnjom radi jasnog zapažanja i uočavanja svijeta u okruženju (uočavanje vidljivih karakteristika); – Ilustrovanje pojava i procesa iz svakodnevnog života – navođenje, pokazivanje, objašnjavanje primjera iz prirodnog i društvenog okruženja; – Opisivanje – verbalno ili likovno izražavanje spoljašnjih i unutrašnjih zapažanja; – Procenjivanje – samostalno odmeravanje; – Grupisanje –
---	---	---	--	---	---

napravljenih od recikliranih materijala, kao i korišćenju obnovljivih prirodnih resursa;					uočavanje sličnosti i različitosti radi klasifikovanja; – Praćenje – kontinuirano posmatranje radi zapažanja promjena; – Beleženje – zapisivanje grafičko, simboličko, elektronsko beleženje opažanja; – Istraživanje – ispitivanje svojstava i osobina, veza i uzročno-posledičnih odnosa;
AKTIVNOSTI U NASTAVNOM PROCESU					
AKTIVNOST NASTAVNIKA			AKTIVNOST UČENIKA		
planira, priprema materijale, daje objašnjenja; demonstrira i ilustruje; podstiče učenike na primjenu naučenog u svakodnevnom životu; prati realizacije aktivnosti, integriše sadržaje, provjerava ostvarenost ishoda;			posmatra, sluša, objašnjava, učestvuje u radu i razgovoru, procjenjuje, zaključuje, ilustruje, grupiše, koristi e-udžbenik, traži objašnjenja, odgovara na pitanja, istražuje, prezentuje rad,;		
ISHODI	NASTAVNA TEMA/ OBLAST	SADRŽAJI	MEĐUPREDMETNO POVEZIVANJE	MEĐUPREDMETNE KOMPETENCIJE	NAČIN I POSTUPCI OSTVARIVANJA PROGRAMA

– poveže promjene u izgledu svog tijela i ponašanja sa odrastanjem; – planira svoje dnevne aktivnosti i vrijeme provedeno uz IKT uređaje; - zatraži pomoć ukoliko se suoči sa neprimjerenim sadržajima u	ČOVJEK – PRIRODNO I DRUŠTVENO BIĆE (8)	Čovjek – prirodno, društveno i svjesno biće. Fizičke promjene u pubertetu. Digitalna bezbednost i posledice prekomjernog korišćenja informaciono-	<u>Bosanski jezik</u> (jezik – vrste riječi, jezička kultura – opisivanje doživljenog) <u>Digitalni svijet</u>: (IKT uređaji, digitalni sadržaji) <u>Likovna kultura</u> (Sporazumijevanje: Vizuelne		-uvažavanje iskustva i znanja koje je učenik izgradio van škole, - povezivanjem aktivnosti i sadržaja učenja sa životnim iskustvima učenika i podsticanjem primjene naučenog u svakodnevnom životu - ilustrovanje pojava i procesa iz svakodnevnog života – navođenje, pokazivanje, objašnjavanje primjera iz prirodnog i društvenog
digitalnom okruženju;		komunikacionih tehnologija; neprimjereni sadržaji.	karakteristike znaci, simboli) <u>Fizičko i zdravstveno vaspitanje</u> (Zdravstveno vaspitanje: Fizičke promjene na telu.)		okruženja; -opisivanje – verbalno ili likovno izražavanje; -beleženje – zapisivanje grafičko, simboličko, elektronsko beleženje opažanja; -igranje – didaktičke, edukativne i spontane igre; - aktivnosti u okviru mini-projekta – osmišljavanje i realizacija.
AKTIVNOSTI U NASTAVNOM PROCESU					
AKTIVNOST NASTAVNIKA			AKTIVNOST UČENIKA		
planira, priprema materijale, daje objašnjenja; demonstrira postupak orijentacije u prostoru i vremenu; objašnjava postupak kako da se naučeno primjeni u svakodnevnom životu; prati realizaciju aktivnosti, integriše sadržaje, provjerava ostvarenost ishoda;			posmatra, sluša, objašnjava, učestvuje u radu i razgovoru, procjenjuje, zaključuje, ilustruje, opisuje, koristi e-udžbenik, pravi bilješke, odgovara na pitanja, istražuje, prezentuje rad,;		

ISHODI	NASTAVNA TEMA/ OBLAST	SADRŽAJI	MEĐUPREDMETNO POVEZIVANJE	MEĐUPREDMETNE KOMPETENCIJE	NAČIN I POSTUPCI OSTVARIVANJA PROGRAMA
– prikaže hronološki na lenti vremena značajne istorijske događaje i ličnosti; – opiše način života ljudi kroz vrijeme koristeći različite izvore informacija; – predstavi tok i rezultate istraživanja (pisano, usmjeno, pomoću lente vremena, prezentacijom i/ ili crtežom i dr); – pronađe i odabere potrebne informacije iz različitih izvora (pisanih, slikovnih,	PROŠLOST SRBIJE (25)	Život u dalekoj prošlosti (dolazak Slovena na Balkansko poluostrvo, oblasti koje su Srbi naselili; način života). Srpska država za vrijeme vladarske porodice Nemanjića – uspon i slabljenje (vladari – Stefan Nemanja, car Dušan, car Uroš; kultura, način života). Život pod turskom vlašću (način	<u>Bosanski jezik</u> (Književnost – epska poezija; usmjena književnost) <u>Muzička kultura</u> (izvođenje muzike: pjevanje i izvođenje muzičkih igara uz sviranje na dječijim instrumentima) <u>Likovna kultura</u> (Kompozicija: ornament. Tradicionalna i savremena upotreba ornamenata, simetrija)	1.Kompetencija za celoživotno učenje 2.Komunikacija 3.Rad s podacima i informacijama 4.Digitalna kompetencija 6.Saradnja 7.Odgovorno učešće u demokratskom društvu 10.Estetička kompetencija	– integrisanje sadržaja u kojem postoji horizontalna i vertikalna povezanost unutar istog predmeta i različitih nastavnih predmeta; – negovanjem radoznalosti, održavanjem i podsticanjem interesovanja za učenje i kontinuirano saznavanje; – ilustrovanje pojava i procesa iz svakodnevnog života – navođenje, pokazivanje, objašnjavanje primera iz prirodnog i društvenog okruženja; – beleženje – zapisivanje grafičko, simboličko,

digitalnih); – poveže rezultate rada sa uložnim trdom; – sarađuje sa drugima u grupi na zajedničkim aktivnostima; – učestvuje u društvenokorisnim akcijama uz podršku odraslih.		života, oblici pružanja otpora). Nastanak i razvoj moderne srpske države (Prvi i Drugi srpski ustanak – uzrok i tok; vođe ustanka; kultura, način života). Srbija u savremeno doba (Prvi svjetski rat, nastanak jugoslovenske države, Drugi svjetski rat, promjena oblika vladavine, raspad jugoslovenske države i osamostaljenje Srbije; kultura, način života).			elektronsko beleženje opažanja; – opisivanje – verbalno ili likovno izražavanje spoljašnjih i unutrašnjih zapažanja;
--	--	---	--	--	---

AKTIVNOSTI U NASTAVNOM PROCESU

AKTIVNOST NASTAVNIKA		AKTIVNOST UČENIKA			
planira, priprema materijale, daje objašnjenja; upućuje učenike kako da opišu pojavu; prati realizaciju aktivnosti, integriše sadržaje, provjerava ostvarenost ishoda;		posmatra, sluša, objašnjava, učestvuje u radu i razgovoru, izvodi oglede, ilustruje, opisuje, koristi e-udžbenik, pravi beleške, odgovara na pitanja, istražuje, prezentuje rad;;			
ISHODI	NASTAVNA TEMA/ OBLAST	SADRŽAJI	MEĐUPREDMETN O POVEZIVANJE	MEĐUPREDMETNE KOMPETENCIJE	NAČIN I POSTUPCI OSTVARIVANJA PROGRAMA

– identifikuje i samostalno razdvaja smješe prosejavanjem, odlivanjem, ceđenjem i isparavanjem; – ispita električnu provodljivost materijala pomoću jednostavnog	MATERIJALI (12)	Smješe (tečnosti, hrana, zemljište, zrak). Razdvajanje sastojaka smješe (prosejavanje, odlivanje, ceđenje, isparavanje). Naelektrisanje predmeta od različitih materijala. Električna provodljivost – provodnici i izolatori.	<u>Bosanski jezik</u> (Književnost: Informativni tekstovi) <u>Matematika</u> (jedinice mjere, razlomci, decimalni zapis)	1. Kompetencija za cjeloživotno učenje 2. Komunikacija 3. Rad s podacima i informacijama 4. Digitalna	-Eksperimentisanje -namerno modifikovane aktivnosti, ogledi koje izvodi sam učenik; -Istraživanje – ispitivanje svojstava i osobina, veza i
strujnog kola; – navede primere štedljivog korišćenja električne energije; – navede primjere upotrebe magneta u svakodnevnom životu; – navede primjere prevencije i zaštite od požara;		Racionalna potrošnja električne energije i pravilno rukovanje električnim aparatima u domaćinstvu. Magnetna svojstva materijala (prirodni magneti, mogućnost namagnetisanja tijela i svojstva koje tada ispoljavaju). Zapaljivi materijali (oznake za zapaljive materijale). Zrak – kisik kao činitelj sagorijevanja. Opasnost i zaštita od požara.	<u>Likovna kultura</u> (Materijali: Svojstva materijala. Svojstva materijala za likovno oblikovanje – rastvorljivost ili postojanost, materijali koji mogu da se koriste kao alatke)	kompetencija 5. Rješavanje problema 6. Saradnja 8. Odgovoran odnos prema zdravlju 11. Preduzimljivost i orijentacija ka preduzetništvu	uzročno-posledičnih odnosa; – Sakupljanje – pravljenje kolekcija, zbirki, albuma iz prirodnog i društvenog okruženja; -Stvaranje – kreativna produkcija; – Igranje – didaktičke, edukativne i spontane igre; -Aktivnosti u okviru mini-projekta – osmišljavanje i realizacija.

AKTIVNOSTI U NASTAVNOM PROCESU

AKTIVNOST NASTAVNIKA	AKTIVNOST UČENIKA
planira, priprema materijale, daje objašnjenja; upućuje učenike kako da opišu pojavu; prati realizaciju aktivnosti, integriše sadržaje, provjerava ostvarenost ishoda;	posmatra, sluša, istražuje, učestvuje u radu i razgovoru, izvodi oglede, ilustruje, opisuje, koristi e-udžbenik, pravi bilješke, odgovara na pitanja, prezentuje rad,;

PLAN EVALUACIJE

Način provjere ostvarenosti ishoda, formativno i sumativno ocenjivanje

NASTAVNE TEME/OBLASTI I STANDARDI POSTIGNUĆA	KRITERIJUMI OCENJIVANJA	Postupak praćenja i ocenjivanja	Instrumenti za praćenje napredovanja	Praćenje i ocenjivanje (vreme)
PRIRODA, ČOVJEK, DRUŠTVO 1PD.1.1.4. 1PD.1.1.5. 1PD. 1.1.61PD.1.2.1. 1 PD.1.2.2. 1PD.1.5.1. 1PD.1.5.2. 1PD. 1.5.3.	Pravilnik o ocenjivanju: Ocjenu odličan (5) dobija učenik koji: – u potpunosti pokazuje sposobnost transformacije znanja i primjene u novim situacijama; – lako logički povezuje činjenice i pojmove; – samostalno izvodi zaključke koji se zasnivaju na	-inicijalna procjena nivoa na kome se učenici nalaze - usmjeno odgovaranje (opis	--Tabelarna evidencija o pismenim provjerama	Svakodnevno beleženje tokom godine

1PD.1.5.4. 1PD.1.5.5. 1PD. 1.6.1. 1PD.1.6.2. 1PD.1.6.3. 1PD.2.1.3. 1PD.2.1.4. 1PD.2.1.5. 1PD.2.1.6. 1PD.2.2.1. 1 PD.2.2.3. 1PD.2.2.4.1PD.2.5.1. 1PD.2.5.2. 1 PD.2.5.3. 1PD.2.6.1. 1PD.2.6.2. 1PD.2.6.3. 1PD.3.1.1. 1PD.3.5.1. 1PD.3.5.2. ORIJENTACIJA U PROSTORU I VREMENU 1PD.1.4.2. 1PD.1.4.4. 1PD.1.4.5. 1PD.2.4.3. 1PD.2.4.4. 1PD.2.4.5 PROŠLOST 1PD.1.4.4.1PD.1.4.5. 1PD.1.6.4. 1PD.1.6.5. 1PD.1.6.6. 1PD.2.4.5. 1PD.2.6.4. 1 PD.2.6.5. 1PD.2.6.7.	podacima; – rješava probleme na nivou stvaralačkog mišljenja i u potpunosti kritički rasuđuje; – pokazuje izuzetnu samostalnost uz izuzetno visok stepen aktivnosti i angažovanja. Ocjenu vrlo dobar (4) dobija učenik koji: – u velikoj mjeri pokazuje sposobnost primjene znanja i logički povezuje činjenice i pojmove; – samostalno izvodi zaključke koji se zasnivaju na podacima; – rješava pojedine probleme na nivou stvaralačkog mišljenja i u znatnoj mjeri kritički rasuđuje; – pokazuje veliku samostalnost i visok stepen aktivnosti i angažovanja. Ocjenu dobar (3) dobija učenik koji: – u dovoljnoj mjeri pokazuje sposobnost upotrebe informacija u novim situacijama; – u znatnoj mjeri logički povezuje činjenice i pojmove; – većim dijelom samostalno izvodi zaključke koji se zasnivaju na podacima i djelimično samostalno rješava pojedine probleme; – u dovoljnoj mjeri kritički rasuđuje; – pokazuje djelimični stepen aktivnosti i angažovanja. Ocjenu dovoljan (2) dobija učenik koji: – znanja koja je ostvario su na nivou reprodukcije, uz minimalnu primjenu;	postupka rada) - pisane provjere (kontrolni zadaci, testovi, domaći zadaci i pismeni zadaci) -vođenje propisane pedagoške dokumentacije -bilješke o: aktivnostima, samostalnosti u toku rada, praktičnim radovima, sveskama učenika, učešću na takmičenjima i u različitim aktivnostima -zajedničko vrednovanje učenika i nastavnika - samoprocena ocjene i angažovanja od strane učenika * grupni rad (posmatranje nastavnika, izlaganje grupa, procjena ostalih učenika) * rad u paru (posmatranje nastavnika, izlaganje parova, procena ostalih učenika)	-Ček-liste sa skalom procjene - Protokoli posmatranja ·Upitnici (za grupni i rad u paru) *Učestalost javljanja (javljanje +; više puta ++; kompletan, potpun odgovor +++; ne zna odgovor – zapis datuma i oblasti) *Sveobuhvatnost odgovora (oblast; skala po nivoima) *Samostalnost u izvršavanju zadataka (oblast; skala po nivoima) *Liste: saradnja u grupi (svi članovi su uključeni, svi imaju zadato zabilježeno u sveskama...) - Kvalitativno i kvantitativno procjenjivanje rezultata rada grupa (pano, tabela...) - Panoi:	Presjek stanja na mjesečnom nivou Presjek stanja nakon obrađene oblasti Presjek stanja po tromjesečjima Provjera na kraju školske godine
---	--	---	---	--

1PD.3.6.1. KRETANJE 1PD.1.4.1. 1PD.1.4.3. 1PD.2.4.1.1PD.2.4.2.	– u manjoj mjeri logički povezuje činjenice i pojmove i isključivo uz podršku nastavnika izvodi zaključke koji se zasnivaju na podacima; – ponekad je samostalan u rješavanju problema i u nedovoljnoj mjeri kritički rasuđuje; – pokazuje manji stepen aktivnosti i angažovanja.		dobrovoljno učešće u raznim	
--	--	--	--------------------------------	--

MATERIJALI	– znanja koja je ostvario nisu ni na nivou prepoznavanja i ne pokazuje sposobnost reprodukcije i primjene; – ne izvodi zaključke koji se zasnivaju na podacima; – kritički ne rasuđuje; – ne pokazuje interesovanje za učešće u aktivnostima niti angažovanje.		Nastavnim I vannastavnim aktivnostima	
1PD. 1.3.1. 1PD.1.3.2.				
1PD.1.3.3. 1PD.1.3.4. 1PD.1.3.5. 1PD.1.3.6.				
1PD.2.3.1. 1PD.2.3.2.				
1PD.2.3.3.1PD.2.3.4.				
1PD.2.3.5. 1PD.2.3.6.				
1PD.3.3.1.1PD.3.3.2.				

*** U toku školske godine biće realizovane dvije provjere na nivou razrednog vijeća, na kraju prvog polugodišta i na kraju školske godine.

OSNOVNI NIVO	SREDNJI NIVO	NAPREDNI NIVO
---------------------	---------------------	----------------------

1PD.1.1.4. umije da klasifikuje živa bića prema jednom od sljedećih kriterijuma: izgledu, načinu ishrane, kretanja i razmnožavanja 1PD.1.1.5. prepoznaje i imenuje dijelove tijela živih bića 1PD. 1.1.6. razlikuje staništa prema uslovima života i živim bićima u njima1PD.1.2.1. prepoznaje i imenuje prirodne resurse 1 PD.1.2.2. zna upotrebnu vrijednost prirodnih resursa 1PD.1.2.3. razlikuje povoljno i nepovoljno djelovanje čoveka po očuvanje prirode 1PD.1.5.1. zna koje društvene grupe postoje i ko su njihovi članovi 1PD.1.5.2. zna osnovna pravila ponašanja u porodici, školi i naselju 1PD. 1.5.3. zna koje ljudske djelatnosti postoje i njihovu ulogu 1PD.1.5.4. zna koji su glavni izvori opasnosti po zdravlje i život ljudi i osnovne mjere zaštite 1PD.1.5.5. zna postupke za očuvanje i unapređivanje ljudskog zdravlja 1PD. 1.6.1. zna osnovne oblike reljefa i površinskih voda 1PD.1.6.2. zna osnovne tipove naselja i njihove karakteristike 1PD.1.6.3. zna geografski položaj i osnovne odrednice države Srbije: teritorija, granice, glavni grad, simboli,	1PD.2.1.3. primenjuje višestruke kriterijume klasifikacije živih bića 1PD.2.1.4. zna ulogu osnovnih dijelova živih bića 1PD.2.1.5. razumije povezanost uslova života i živih bića u staništu 1PD.2.1.6. razumije međusobnu zavisnost živih bića u životnoj zajednici 1PD.2.2.1. razlikuje obnovljive i neobnovljive prirodne resurse 1 PD.2.2.3. zna osnovne mjere zaštite žive i nežive prirode kao prirodnih resursa 1PD.2.2.4. zna šta je dobrobit životinja i postupke kojima se ona štiti 1PD.2.5.1. zna koje su uloge različitih društvenih grupa i njihovih članova 1PD.2.5.2. zna koja su prava i obaveze članova u različitim društvenim grupama 1 PD.2.5.3. razumije povezanost i međuzavisnost različitih ljudskih djelatnosti 1PD.2.6.1. prepoznaje i imenuje oblike reljefa i površinskih voda u svom mjestu i u okolini 1PD.2.6.2. zna osnovne odlike reljefa i voda u državi Srbiji 1PD.2.6.3. razumije povezanost prirodno-geografskih faktora reljefa, voda,	1PD.3.1.1. razumije povezanost žive i nežive prirode na manje očiglednim primerima 1PD.3.5.1. razumije zajedničke karakteristike društvenih grupa i razlike među njima 1PD.3.5.2. razumije da se prava i obaveze članova društvenih grupa međusobno dopunjuju 1PD.3.4.1. umije da čita geografsku kartu primenjujući
---	--	--

stanovništvo 1PD.1.4.2. zna pomoću čega se ljudi orijentišu u prostoru: lijeva i desna strana, strane svijeta, adresa, karakteristični objekti 1PD.1.4.4. zna jedinice za mjerenje vremena: dan, nedjelja, mjesec, godina, decenija i vijek 1PD.1.4.5. umije da pročita tražene informacije sa časovnika i kalendara 1PD.1.4.4. zna jedinice za mjerenje vremena: dan, nedjelja, mjesec, godina, decenija i vijek 1PD.1.4.5. umije da pročita tražene informacije sa časovnika i kalendara 1PD.1.6.4. zna najvažnije događaje, pojave i ličnosti iz prošlosti 1PD.1.6.5. zna osnovne informacije o načinu života ljudi u prošlosti 1PD.1.6.6. zna šta su istorijski izvori i imenuje ih 1PD.1.4.1. umije da prepozna kretanje tijela u različitim pojavama 1PD.1.4.3. umije da odredi strane svijeta pomoću Sunca 1PD. 1.3.1. zna osnovna svojstva vode, zraka i zemljišta 1PD.1.3.2. zna da su voda u prirodi, zrak i zemljište sastavljeni od više materijala 1PD.1.3.3. zna da različite životne namirnice sadrže različite sastojke 1PD.1.3.4. zna osnovna svojstva materijala: tvrdoća, elastičnost, gustina, rastvorljivost, providnost, namagnetisanost 1PD.1.3.5. zna da svojstva materijala određuju njihovu upotrebu i prepoznaje primjere u svom okruženju 1PD.1.3.6. zna promjene materijala koje nastaju zbog promene temperature, usled mehaničkog uticaja i djelovanja vode i zraka	klime -i djelatnosti ljudi 1PD.2.4.3. umije da pronađe tražene ulice i objekte na planu naselja 1PD.2.4.4. umije da pronađe osnovne informacije na geografskoj karti Srbije: najveća i najvažnija naselja, oblike reljefa i površinskih voda 1PD.2.4.5. umije da pronađe i upiše tražene informacije na lenti vremena. 1PD.2.6.4. zna redoslijed kojim su se javljali važni istorijski događaji, pojave i ličnosti 1 PD.2.6.5. uočava sličnosti i razlike između načina života nekad i sad 1PD.2.6.7. prepoznaje na osnovu karakterističnih istorijskih izvora o kom istorijskom periodu ili ličnosti je riječ 1PD.2.4.1. zna da kretanje tela zavisi od sile koja na njega deluje, vrste podloge i oblika tijela 1PD.2.4.2. zna da se svjetlost kreće pravolinijski 1PD.2.3.1. zna složenija svojstva vode i zraka: agregatno stanje i kretanje 1PD.2.3.2. zna da su različita svojstva vode, vazduha i zemljišta posledica njihovog različitog sastava 1PD.2.3.3. razlikuje materijale koji su dobri provodnici toplote i elektriciteta od onih koji to nisu 1PD.2.3.4. zna da toplotna i električna provodljivost materijala određuju njihovu upotrebu i prepoznaje primjere u svom okruženju 1PD.2.3.5. razlikuje povratne i nepovratne promjene materijala 1PD.2.3.6. razlikuje promjene materijala pri kojima nastaju drugi materijali od onih promjena materijala pri kojima ne nastaju drugi materijali	znanja o stranama sveta i značenju kartografskih znakova 1PD.3.6.1. zna šta je prethodilo, a šta je usledilo nakon važnih istorijskih događaja i pojava 1PD.3.3.1. razumije kako zagrijavanje i hlađenje vode i zraka utiču na pojave u prirodi 1PD.3.3.2. primenjuje znanje o promjenama materijala za objašnjenje pojava u svom okruženju
--	---	---

PROGRAM NASTAVE I UČENJA predmeta LIKOVNA KULTURA

Godišnji fond: 72

Nedjeljni fond: 2

Cilj učenja Likovne kulture je da se učenik, razvijajući stvaralačko mišljenje i estetičke kriterijume kroz praktični rad, osposobljava za komunikaciju i da izgrađuje pozitivan odnos prema kulturi i umetničkom nasleđu svog i drugih naroda.

r.br.	NASTAVNA TEMA/OBLAST	FOND ČASOVA			
		obrada	utvrđ.	ostalo	Svega
1.	KOMPOZICIJA	22	26	/	48
2.	SPORAZUMIJEVANJE	2	2	/	4
3.	NASLEĐE	4	2	/	6
4.	SCENA	6	8	/	14
Ukupno		34	38	/	72

Ključni pojmovi: prostor, oblik, linija, boja, tekstura, svetlina

ISHODI	NASTAVNA TEMA/ OBLAST	SADRŽAJI	MEĐUPREDMETNO POVEZIVANJE	MEĐUPREDMETNE KOMPETENCIJE	NAČIN I POSTUPCI OSTVARIVANJA PROGRAMA
--------	--------------------------	----------	------------------------------	-------------------------------	---

– poštuje instrukcije za pripremanje, održavanje i odlaganje materijala i pribora; – izražava zamisli, interesovanja, sećanja, emocije i maštu tradicionalnim likovnim tehnikama; – koristi ambalažu i predmete za	KOMPOZICIJA (48)	Elementi kompozicije – oblik, boja, linija, tekstura, svetlina (valer). Položaj elemenata u kompoziciji – horizontalni, vertikalni, dijagonalni. Materijali i tehnike – grafitna olovka, tuš i četka, tuš i pero, akvarel, gvaš, tempere, frotaž, kolaž, dekolaž, asamblaž, meki materijali.	<u>Muzička kultura</u> (Muzičko stvaralaštvo: Stvaranje zvučne priče od poznatih muzičkih sadržaja, zvučnih onomatopeja i ilustracija na kraći literarni tekst <u>Bosanski jezik</u> (Književnost: Sadržaj proznih i poetskih tekstova) (Jezička kultura: Pričanje o	1.Kompetencija za celoživotno učenje 2.Komunikacija 3.Rad s podacima i informacijama 4.Digitalna kompetencija 5.Rešavanje problema	- Ispitivanje svojstava materijala u cilju odabira odgovarajućeg - Primjena različitih oblika i metoda rada - koristiti umetnička dela kao motivacija za
--	---------------------------------------	--	---	--	---

jednokratnu upotrebu	SPORAZUMIJEVAN JE	Heraldika – zastava, grb,	dogadjajima i doživljajima,	6.Saradnja	stvaralački rad,
			stvarnim i izmišljenim.	8.Odgovoran odnos	-tumačenje slika

u stvaralačkom radu; – primeni, u stvaralačkom radu, osnovna znanja o kompoziciji; – koristi odabrana umetnička dela i vizuelne informacije kao podsticaj za stvaralački rad; – tumači jednostavne znake, simbole i sadržaje umetničkih dela; – razgovara o značaju odabranog umetnika, umetničkog dela, spomenika i muzeja; – učestvuje u planiranju i realizaciji likovnog projekta ili radionice; razmatra, u grupi, šta i kako je učio/učila i gde ta znanja može primeniti.	(4)	pečat. Piktogrami. Sporazumevanje slikom.	<u>Priroda i društvo</u>Materijali: Svojstva materijala. Svojstva materijala za likovno oblikovanje – tvrdoća, elastičnost, rastvorljivost ili postojanost, materijali koji mogu da se koriste kao alatke) Promene materijala Prirodne i društvene odlike Srbije Društvene karakteristike Srbije, nacionalni parkovi	prema zdravlju 10.Estetička kompetencija 11. Preduzimljivost i orijentacija ka preduzetništvu	realizovati nezavisno od dodatnih informacija kao što su zvuk, tekst i dr; -odabranim pričama razvijati kreativne ideje - odabrane sadržaje je potrebno povezati sa pričom o tome kako se razvijaju kreativne ideje - primenjivati analitičko posmatranje kretanja u prostoru - koristiti multimedijalne sadržaje – Igranje – didaktičke, edukativne i spontane igre;
	NASLEĐE (6)	Spomenici prirode i spomenici kulture u Srbiji. Arheološki lokaliteti, zamkovi i utvrđenja, manastiri, muzeji. Poznati umetnici i najznačajnija dela.			
	SCENA (14)	Scenografija za pozorište, film i televiziju. Elementi scenografije.			
AKTIVNOSTI U NASTAVNOM PROCESU					
AKTIVNOST NASTAVNIKA			AKTIVNOST UČENIKA		

planira, priprema materijale, daje objašnjenja; prilagođava zadatke i aktivnosti kako bi podstakao napredovanje svih učenika, upućuje učenike kako da opišu svojstva; prati realizaciju aktivnosti, integriše sadržaje, motiviše, vrednuje zajedno sa učenicima	posmatra, sluša, istražuje, opisuje, koristi e-udžbenik, slaže i razlaže oblike u prostoru, crta, slika, kombinuje materijale, vrednuje svoj i rad drugih; oblikuje ili konstruiše trodimenzionalne i dvodimenzionalne radove pravi beleške, prezentuje rad,;
---	---

PLAN EVALUACIJE

Način provjere ostvarenosti ishoda, formativno i sumativno ocjenjivanje

ELEMENTI OCENE	KRITERIJUMI OCJENJIVANJA (<i>Pravilnik o ocenjivanju učenika</i>)	Postupak praćenja i ocjenjivanja	Instrumenti za praćenje napredovanja	Vrijeme
---------------------------	---	----------------------------------	--------------------------------------	---------

	– u znatnoj mjeri logički povezuje činjenice i pojmove; – većim delom samostalno izvodi zaključke koji se zasnivaju na podacima i delimično samostalno rešava pojedine probleme; – u dovoljnoj mjeri kritički rasuđuje; – pokazuje djelimični stepen aktivnosti i angažovanja. Ocjenu dovoljan (2) dobija učenik koji: – znanja koja je ostvario su na nivou reprodukcije, uz minimalnu primjenu; – u manjoj mjeri logički povezuje činjenice i pojmove i isključivo uz podršku nastavnika izvodi zaključke koji se zasnivaju na podacima; – ponekad je samostalan u rešavanju problema i u nedovoljnoj mjeri kritički rasuđuje;	učenika) * rad u paru (posmatranje		
--	---	--	--	--

– pokazuje manji stepen aktivnosti i angažovanja. Nedovoljan (1) dobija učenik koji: – znanja koja je ostvario nisu ni na nivou prepoznavanja i ne pokazuje sposobnost reprodukcije i primene; – ne izvodi zaključke koji se zasnivaju na podacima; – kritički ne rasuđuje; – ne pokazuje interesovanje za učešće u aktivnostima niti angažovanje.	nastavnika, izlaganje parova, procena ostalih učenika) *vođenje evidencije o učešću učenika na takmičenjima i konkursima	procenjivanje rezultata (pano, tabela...)	
--	--	--	--

PROGRAM NASTAVE I UČENJA predmeta MUZIČKA KULTURA

Godišnji fond: 36

Nedeljni fond: 1

Cilj učenja Muzičke kulture je da kod učenika razvije interesovanje i ljubav prema muzici kroz individualno i kolektivno muzičko iskustvo kojim se podstiče razvijanje kreativnosti, estetskog senzibiliteta i duha zajedništva, kao i odgovornog odnosa prema očuvanju muzičkog nasleđa i kulture svoga i drugih naroda.

r.br.	NASTAVNA TEMA/OBLAST	FIND ČASOVA			
		obrada	utvrđ.	ostalo	Svega
1.	SLUŠANJE MUZIKE	8	2	/	10
2.	IZVOĐENJE MUZIKE	16	6	/	22
3.	MUZIČKO STVARALAŠTVO (realizuje se na svakom času)	1	3	/	4
Ukupno		25	11	/	36

Ključne riječi: pjevanje, sviranje, slušanje, muzičke igre, muzički bonton, lestvica, tempo, repeticija.

ISHODI	NASTAVNA TEMA/ OBLAST	SADRŽAJI	MEĐUPREDMETNO POVEZIVANJE	MEĐUPREDMETNE KOMPETENCIJE	NAČIN I POSTUPCI OSTVARIVANJA PROGRAMA

– opiše svoja osjećanja u vezi sa slušanjem muzike; – prepozna je narodnu i	SLUŠANJE MUZIKE (10)	Kompozicije različitog karaktera. Elementi muzičke izražajnosti	<u>Muzička kultura</u> (Izvođenje muzike: Dječiji i alternativni	1.Kompetencija za celoživotno učenje 2.Komunikacija	-muzičke aktivnosti se prepliću, na svim
umetničku muziku; – opiše ulogu muzike u medijima; – razlikuje instrumente po boji zvuka i izražajnim mogućnostima; – poveže karakter dela sa izborom instrumenta i elementima muzičke izražajnosti; – uoči kontrast i ponavljanje u muzičkom delu;		(instrument, glas, melodijska linija, tempo, ritam, dinamika). Vokalna i instrumentalna muzika (kompozicije domaćih i stranih kompozitora). Dela folklorne tradicije srpskog i drugih naroda. Muzička priča. Muzika u službi drugih medija. Muzički bonton. Muzika i zdravlje.	instrumenti i načini sviranja na njima. <u>Bosanski jezik</u> (Jezička kultura: Pričanje o događajima i doživljajima, stvarnim i izmišljenim. Prepričavanje po planu.) <u>Likovna kultura</u> (Materijali: Svojstva materijala. Svojstva materijala za likovno oblikovanje	3.Rad s podacima i informacijama 4.Digitalna kompetencija 5.Rešavanje problema 6.Saradnja 8.Odgovoran odnos prema zdravlju 11. Preduzimljivost i orijentacija ka preduzetništvu	časovima se obraćuju sve oblasti; -koristiti multimedijalne sadržaje; - primena različitih metoda i oblika rada - biraju se odabrane kompozicije koje trajanjem i sadržajem odgovaraju uzrastu

AKTIVNOSTI U NASTAVNOM PROCESU

AKTIVNOST NASTAVNIKA	AKTIVNOST UČENIKA
planira, priprema materijale, bira i prezentuje; motiviše; prati realizaciju aktivnosti, vrednuje zajedno sa učenicima	slušaju, iznose mišljenje, učestvuju u razgovoru, postavljaju i odgovaraju na pitanja, vrednuju zajedno sa nastavnikom

ISHODI	NASTAVNA TEMA/ OBLAST	SADRŽAJI	MEĐUPREDMETNO POVEZIVANJE	MEĐUPREDMETNE KOMPETENCIJE	NAČIN I POSTUPCI OSTVARIVANJA PROGRAMA

– pjeva i svira po sluhu i sa notnog teksta pesme različitog sadržaja i raspoloženja; – primeni izražajne muzičke elemente; – osmisli i izvede jednostavnu ritmičku i melodijsku pratnju;	IZVOĐENJE MUZIKE (22)	Muzičke igre (didaktičke). Pjevanje pjesama različitog sadržaja i karaktera po sluhu. Pjevanje i sviranje pjesama iz notnog teksta. Sviranje pjesama po sluhu na dječjim instrumentima i/ili na drugim instrumentima. Narodni instrumenti našeg i drugih naroda. Muzičke dramatizacije. Sviranje instrumentalnih aranžmana	<u>Muzička kultura</u> (Izvođenje muzike: Dječji i alternativni instrumenti i načini sviranja na njima. <u>Bosanski jezik</u> (Jezička kultura: Pričanje o događajima i doživljajima, stvarnim i	1.Kompetencija za celoživotno učenje 2.Komunikacija 3.Rad s podacima i informacijama 4.Digitalna kompetencija	- učenika znanja iz različitih oblasti treba povezati i staviti u funkciju razumevanja muzike - povezivati pokret i pevanje izvođenjem
– osmisli muzički odgovor na muzičko pitanje; – osmisli jednostavnu melodiju na kraći zadati tekst; – izabere odgovarajući muzički sadržaj (od ponuđenih) prema literarnom sadržaju; – poštuje dogovorena pravila ponašanja pri slušanju i izvođenju muzike;		na dječjim instrumentima i na alternativnim izvorima zvuka. Dinamika (krešendo, dekrešendo). Tempo (<i>Andante.Moderato. Allegro</i>). Boja (različiti glasovi i instrumenti). Trajanje (cijela nota i pauza. nota četvrtine sa tačkom). Savladavanje tonske visine i solmizacije u obimu ce^1-ce^2. Taktiranje u 3/4 i 4/4 taktu. <i>Ce-dur</i> lestvica. Repeticija, prima i sekonda volta.	izmišljenim. Prepričavanje po planu.) <u>Likovna kultura</u> (Materijali: Svojstva materijala. Svojstva materijala za likovno oblikovanje	5.Rešavanje problema 6.Saradnja 8.Odgovor na odnos prema zdravlju 11. Preduzimljivost i orijentacija ka preduzetništvu	različitih vrsta muzičkih igara - raditi na ostvarivanju kvalitetne komunikacije u cilju razvoja muzičkog ukusa i interesovanja učenika
AKTIVNOSTI U NASTAVNOM PROCESU					

AKTIVNOST NASTAVNIKA	AKTIVNOST UČENIKA
planira, priprema materijale, bira odgovarajuće pjesme; motiviše; prati realizaciju aktivnosti, demonstrira, vrednuje	slušaju, sviraju, pjevaju, postavljaju i odgovaraju na pitanja, vrednuju zajedno sa nastavnikom

ISHODI	NASTAVNA TEMA/ OBLAST	SADRŽAJI	MEĐUPREDMETNO POVEZIVANJE	MEĐUPREDMETNE KOMPETENCIJE	NAČIN I POSTUPCI OSTVARIVANJA PROGRAMA
- komentariše svoje i tuđe izvođenje muzike; - samostalno ili uz pomoć odraslih koristi prednosti digitalizaci je: – učestvuje u	MUZIČKO STVARALAŠTVO (4)	Jednostavna ritmička i melodijska pratnja. Muzička pitanja i odgovori i muzička dopunjalka. Zvučna priča na osnovu poznatih muzičkih sadržaja, zvučne onomatopeje i ilustracije na kraći literarni tekst (učenje u kontekstu). Kreiranje pokreta uz muziku koju učenici izvode. Kreiranje melodije na	<u>Muzička kultura</u> (Izvođenje muzike: Dečki i alternativni instrumenti i načini sviranja na njima. <u>Bosanski jezik</u> (Jezička kultura: Pričanje o događajima i doživljajima, stvarnim i izmišljenim. Prepričavanje po planu.) <u>Likovna kultura</u> (Materijali: Svojstva materijala. Svojstva materijala za likovno oblikovanje – tvrdoća, elastičnost, rastvorljivost ili postojanost,	1.Kompetencija za celoživotno učenje 2.Komunikacija 3.Rad s podacima i informacijama 4.Digitalna kompetencija 5.Rešavanje problema 6.Saradnja 8.Odgovor na odnos prema zdravlju 11. Preduzimljivost	- povezivat i pokret i pevanje izvođenjem različitih vrsta muzičkih igara - stvaralački zadaci se realizuju po sluhu, bez zapisivanja
školskim priredbama i manifestacijama.		odabrani tekst.	materijali koji mogu da se koriste kao alatke)	i orijentacija ka preduzetništvu	

AKTIVNOSTI U NASTAVNOM PROCESU

AKTIVNOST NASTAVNIKA	AKTIVNOST UČENIKA
planira, priprema materijale, bira odgovarajuće pesme; motiviše; prati	slušaju, sviraju, pevaju, postavljaju i odgovaraju na pitanja, vrednuju zajedno

realizaciju aktivnosti, demonstrira, vrednuje	sa nastavnikom
---	----------------

PLAN EVALUACIJE

Način provere ostvarenosti ishoda, formativno i sumativno ocenjivanje

ELEMENTI OCENE	KRITERIJUMI OCENJIVANJA (<i>Pravilnik o ocenjivanju</i>)	Postupak praćenja i ocenjivanja	Instrumenti za praćenje napredovanja	Vreme
----------------	--	---------------------------------	--------------------------------------	-------

A) Stepen ostvarenosti ciljeva i propisanih, odnosno prilagođenih standarda i ishoda	- Predmet Muzička kultura: Polazna osnova za ocenu je učenikova sposobnost, stepen spretnosti i umešnosti. Uzima se u obzir i individualno napredovanje u odnosu na sopstvena pretnodna postignuća i mogućnosti, a naročito se uzima u obzir angažovanje učenika u nastavnom procesu.			Presek stanja na mesečnom nivou
	A) Kriterijumi ocenjivanja Ocjenu odličan (5) dobija učenik koji: – u potpunosti pokazuje sposobnost transformacije znanja i primene u novim situacijama; – lako logički povezuje činjenice i pojmove; – samostalno izvodi zaključke koji se zasnivaju na podacima; – rešava probleme na nivou stvaralačkog mišljenja i u potpunosti kritički rasuđuje; – pokazuje izuzetnu samostalnost uz izuzetno visok stepen aktivnosti i angažovanja.	-inicijalna procena nivoa na kome se učenici nalaze -vođenje propisane pedagoške dokumentacije u kojima su vidne beleške o stepenu angažovanja, uloženom trudu i ličnom napredovanju u	Evidencija : beleške o elementima za procenjivanje i ocenjivanje Ček-liste sa skalom procene Protokoli posmatranja Upitnici (za grupni i rad u paru)	Presek stanja po tromesečjima
	B) Angažovanje učenika u nastavi V) Samostalnost u radu Ocjenu vrlo dobar (4) dobija učenik koji: – u velikoj meri pokazuje sposobnost primene znanja i logički povezuje činjenice i pojmove; – samostalno izvodi zaključke koji se zasnivaju na podacima;	skladu sa muzičkim mogućnostima -zajedničko vrednovanje učenika i	*Samostalnost u izvršavanju zadataka (oblast; skala po nivoima)	Na kraju školske godine

	– rešava pojedine probleme na nivou stvaralačkog mišljenja i u znatnoj meri kritički rasuđuje;			
--	---	--	--	--

	– pokazuje veliku samostalnost i visok stepen aktivnosti i angažovanja. Ocjenu dobar (3) dobija učenik koji: – u dovoljnoj mjeri pokazuje sposobnost upotrebe informacija u novim situacijama; – u znatnoj mjeri logički povezuje činjenice i pojmove; – većim delom samostalno izvodi zaključke koji se zasnivaju na podacima i delimično samostalno rešava pojedine probleme; – u dovoljnoj mjeri kritički rasuđuje; – pokazuje delimični stepen aktivnosti i angažovanja. Ocjenu dovoljan (2) dobija učenik koji: – znanja koja je ostvario su na nivou reprodukcije, uz minimalnu primenu; – u manjoj meri logički povezuje činjenice i pojmove i isključivo uz podršku nastavnika izvodi zaključke koji se zasnivaju na podacima; – ponekad je samostalan u rešavanju problema i u nedovoljnoj mjeri kritički rasuđuje; – pokazuje manji stepen aktivnosti i angažovanja. Nedovoljan (1) dobija učenik koji: – znanja koja je ostvario nisu ni na nivou prepoznavanja i ne pokazuje sposobnost reprodukcije i primene; – ne izvodi zaključke koji se zasnivaju na podacima; – kritički ne rasuđuje; – ne pokazuje interesovanje za učešće u aktivnostima niti angažovanje.	nastavnika - samoprocena ocjene i angažovanja od strane učenika * grupni rad (posmatranje nastavnika, izlaganje grupa, procena ostalih učenika) * rad u paru (posmatranje nastavnika, izlaganje parova, procena ostalih učenika) *vođenje evidencije o učešću učenika na takmičenjima, konkursima	*Liste: saradnja u grupi (svi članovi su uključeni, svi imaju zadato zabeleženo u sveskama...) -Kvalitativno i kvantitativno procenjivanje rezultata (pano, tabela...)	
--	---	--	---	--

PROGRAM NASTAVE I UČENJA predmeta TJELESNI I ZDRAVSTVENI ODGOJ

Nedjeljni fond: 3

Cilj učenja Tjelesnog i zdravstvenog odgoja je da učenik unapređuje tjelesne sposobnosti, motoričke vještine i znanja iz oblasti fizičke i zdravstvene kulture, radi očuvanja zdravlja i primjene pravilnog i redovnog fizičkog vježbanja u savremenim uslovima života i rada.

r.br.	NASTAVNA TEMA/OBLAST	FOND ČASOVA			
		obrada	utvrđ.	Ostalo	Svega
1.	TJELESNE SPOSOBNOSTI	/	6	/	6
2.	MOTORIČKE VJEŠTINE, SPORT I SPORTSKE DISCIPLINE	44	51	/	95
3.	TJELESNA I ZDRAVSTVENA KULTURA	7	/		7
Ukupno		51	57	/	108

Ključni pojmovi sadržaja: tjelesne sposobnosti, motoričke vještine, zdravlje, ples i igra.

ISHODI	NASTAVNA TEMA/ OBLAST	SADRŽAJI	MEĐUPREDMETNO POVEZIVANJE	MEĐUPREDMETNE KOMPETENCIJE	NAČIN I POSTUPCI OSTVARIVANJA PROGRAMA
--------	--------------------------	----------	------------------------------	-------------------------------	---

- primeni opštepripremn e vježbe (vježbe oblikovanja); - pravilno izvodi vježbe, raznovrsna prirodna i izvedena kretanja; - kombinuje usvojene motoričke vještine u igri i svakodnevnom životu; - održava ravnotežu u različitim kretanjima; - pravilno drži telo; - samostalno koriguje nepravilno držanje;	TJELESNE SPOSOBNOSTI (6)	Vježbe za razvoj snage sa rekvizitima i bez rekvizita. Vježbe za razvoj pokretljivosti sa rekvizitima i bez rekvizita. Vježbe za razvoj aerobne izdržljivosti. Vježbe za razvoj brzine i eksplozivne snage. Vježbe za razvoj koordinacije. Nacionalna baterija testova za praćenje fizičkog razvoja i motoričkih sposobnosti.	<u>Muzička kultura</u> (Izvođenje muzike: Pravilan način pjevanja – držanje tijela i disanje. Pravilna dikcija. Pjevanje pjesama po sluhu različitog sadržaja i karaktera.) <u>Bosanski jezik</u> (Književnost: Informativni tekstovi o fizičkoj i zdravstvenoj kulturi) <u>Priroda i društvo</u> (Priroda, čovjek, društvo: Načini prenošenja i mjere zaštite od zaraznih bolesti Materijali: Međusobni uticaj čovjeka i okruženja (način na koji čovjek mijenja okruženje),	1.Kompetencija za cjeloživotno učenje 2.Komunikacija 3.Rad s podacima i informacijama 6.Saradnja 7.Odgovorno učešće u demokratskom društvu 8.Odgovoran odnos prema zdravlju 9.Odgovoran odnos prema okolini	- redovno vježbanje - postepeno uvođenje termina vezanih za vježbanje -isticanje neophodnost poštovanja pravila ponašanja tokom vježbanja -organizovanje odeljenjska i takmičenja na nivou generacije -ukazivati na značaj vježbanja - primenjivati
---	--	--	--	--	--

- pravilno podiže, nosi i spušta teret;		Motoričke vještine i igre u razvoju motoričih sposobnosti	uticaj na zdravlje i život kroz pravila ponašanja koji doprinose održivom razvoju.).	10.Estetička kompetencija	odgovarajuće oblike i metode rada
AKTIVNOSTI U NASTAVNOM PROCESU					
AKTIVNOST NASTAVNIKA			AKTIVNOST UČENIKA		
- prati napredovanje učenika i upućuje učenike kako da razviju fizičke sposobnosti, motiviše učenike da se bave sportom i poboljšaju motoričke vještine, demonstrira, vrednuje			- planiraju vrijeme koje će provesti u vježbanju, realizuju vježbe, aktivno učestvuju u realizaciji zadataka na času		
ISHODI	NASTAVNA TEMA/ OBLAST	SADRŽAJI	MEĐUPREDMETNO POVEZIVANJE	MEĐUPREDMETNE KOMPETENCIJE	NAČIN I POSTUPCI OSTVARIVANJA PROGRAMA

- izvede kretanja, vježbe i sastave uz muzičku pratnju; - izvede dječiji i narodni ples; - koristi terminologiju vježbanja; - poštuje pravila ponašanja na vježbalištima; - poštuje mjere bezbjednosti tokom vježbanja; - odgovorno se odnosi prema objektima, spravama i rekvizitima; - poštuje i primeni pravila igre; - navija i bodri učesnike u igri na način kojim nikoga ne vrijeđa; - prihvati pobjedu i	MOTORIČKE VJEŠTINE, SPORT I SPORTSKE DISCIPLINE (95) Atletika, Sportska gimnastika, Osnove timskih, sportskih i elementarnih igara, Ples i ritmika, Plivanje, Poligoni	<u>Atletika</u> Tehnike trčanja. Istrajno trčanje. Skok udalj zgrčnom tehnikom. Bacanje loptice iz zaleta. Skok uvis prekoračnom tehnikom. Troboj. <u>Sportska gimnastika.</u> Vježbe na tlu: vježbe i kombinacije. Preskoci i skokovi (preskok raznoška). Vježbe u visu, vježbe u uporu i vježbe sa promenama visova i upora. Vježbe ravnoteže na švedskoj klupi i niskoj gredi. Prošireni sadržaji .Vježbe na tlu: – leteći kolut iz mjesta. <u>Osnove timskih, sportskih i elementarnih igara</u> Mini–rukomet. Futsal – „mali fudbal“. Osnovni elementi košarke i mini-košarka. Osnovni elementi odbojke.	<u>Muzička kultura</u> (Izvođenje muzike: Pravilan način pjevanja – držanje tijela i disanje. Pravilna dikcija. Pjevanje pjesama po sluhu različitog sadržaja i karaktera.) <u>Bosanski jezik</u> (Književnost: Informativni tekstovi o fizičkoj i zdravstvenoj kulturi) <u>Priroda i društvo</u> (Priroda, čovjek, društvo: Načini prenošenja i mjere zaštite od zaraznih bolesti Materijali: Međusobni uticaj čovjeka i okruženja (način na koji čovjek mijenja okruženje), uticaj na zdravlje i život kroz pravila ponašanja koji doprinose održivom razvoju.).	1.Kompetencija za celoživotno učenje 2.Komunikacija 3.Rad s podacima i informacijama 6.Saradnja 7.Odgovorno učešće u demokratskom društvu 8.Odgovoran odnos prema zdravlju 9.Odgovoran odnos prema okolini 10.Estetička kompetencija	- redovno vježbanje - postepeno uvođenje termina vezanih za vježbanje -isticanje neophodnost poštovanja pravila ponašanja tokom vježbanja -organizovanje odjeljenjska i takmičenja na nivou generacije -ukazivati na značaj vježbanja - primenjivati odgovarajuće oblike i metode rada
--	---	---	---	--	---

poraz kao sastavni dio igre i takmičenja; - sagleda rezultate fizičkih sposobnosti;		Jadžent, sa uprošćenim Pravilima. <u>Ples i ritmika</u>. Vježbe sa vijačom. Vježbe sa loptom. Vježbe sa obručem. Narodno kolo „Moravac“. Narodno kolo iz kraja u kojem se škola nalazi. <u>Plivanje</u>. Osnovna obuka plivanja. Skok na noge. <u>Poligoni</u> Poligon u skladu sa realizovanim motoričkim sadržajima.			
AKTIVNOSTI U NASTAVNOM PROCESU					
AKTIVNOST NASTAVNIKA			AKTIVNOST UČENIKA		
- prati napredovanje učenika i upućuje učenike kako da razviju fizičke sposobnosti, motiviše učenike da se bave sportom i poboljšaju motoričke vještine, demonstrira, učestvuje u vježbanju i igri, vrednuje			- planiraju vrijeme koje će provesti u prirodi, realizuju vježbe i učestvuje u igri, aktivno učestvuju u realizaciji zadataka na času i sarađuje sa vršnjacima		
ISHODI	NASTAVNA TEMA/ OBLAST	SADRŽAJI	MEĐUPREDMETNO POVEZIVANJE	MEĐUPREDMETNE KOMPETENCIJE	NAČIN I POSTUPCI OSTVARIVANJA PROGRAMA

- uredno odlaže svoje stvari prije i nakon vježbanja; - prati promjene u sopstvenoj težini i visini; - prepozna zdravstveno stanje kada ne treba da vježba; - primenjuje higijenske mjere prije, u toku i nakon vježbanja, kao i u drugim situacijama; - uredno održava prostor u kome živi i boravi; - uvidi značaj pravilne ishrane za vježbanje; - poveže različita vježbanja	TJELESNI I ZDRAVSTVENI ODGOJ (7)	<u>Kultura vježbanja i igranja</u> Osnovna pravila vježbanja. Osnovna pravila mini-rukometa, futsala, košarke, mini-košarke i odbojke. Ponašanje prema ostalim učesnicima u igri (prema sudiji, igračima suprotne i sopstvene ekipe). Čuvanje i održavanje materijalnih dobara. Postavljanje, sklanjanje i čuvanje sprava i rekvizita neophodnih za vježbanje.	<u>Muzička kultura</u> (Izvođenje muzike: Pravilan način pjevanja – držanje tijela i disanje. Pravilna dikcija. Pjevanje pjesama po sluhu različitog sadržaja i karaktera.) <u>Bosanski jezik</u> (Književnost: Informativni tekstovi o fizičkoj i zdravstvenoj kulturi) <u>Priroda i društvo</u> (Priroda, čovjek, društvo:	1.Kompetencija za celoživotno učenje 2.Komunikacija 3.Rad s podacima i informacijama 6.Saradnja 7.Odgovorno učešće u demokratskom društvu 8.Odgovoran odnos prema zdravlju	- redovno vježbanje - organizovanje boravka u prirodi - organizovati dane zdrave ishrane - organizovati situacione igre vezanih za brigu o
sa njihovim uticajem na zdravlje; - prepozna ljepotu pokreta i kretanja; - koristi naučena vježbanja u rekreaciji porodice; - pravilno reaguje u slučaju povrede u školi; - vrednuje sopstvena i tuđa postignuća u vježbanju; učestvuje u predlaganju sadržaja i načina rada.		„Ferplej” (navijanje, pobeda, poraz, tolerancija). Značaj vježbanja u porodici. Vježbanje u slobodno vrijeme. <u>Zdravstveno vaspitanje</u> Pravilno držanje tijela i zdravlje. Značaj vježbanja za pravilan rad srca i pluća. Mišići i zglobovi tijela. Higijena prostora za vježbanje.	Načini prenošenja i mjere zaštite od zaraznih bolesti (grip, zarazna žutica, varicela) i bolesti koje prenose životinje (krpelji, vaške – Materijali:Međusobni uticaj čovjeka i okruženja (način na koji čovek mijenja okruženje), uticaj na zdravlje i život kroz pravila ponašanja koji doprinose održivom razvoju.).	9.Odgovoran odnos prema okolini 10.Estetička kompetencija	zdravlju
AKTIVNOSTI U NASTAVNOM PROCESU					
AKTIVNOST NASTAVNIKA			AKTIVNOST UČENIKA		

- motiviše učenike da se bave sportom, provjerava koliko učenici znaju o zdravlju i načinu očuvanja, učestvuje u vježbanju i igri, vrednuje	- slušaju, primenjuju, pronalaze različite izvore znanja, pravilno se hrane i primenjuju zdrave stilove života
---	--

PLAN EVALUACIJE
Način provjere ostvarenosti ishoda, formativno i sumativno ocjenjivanje

ELEMENTI OCENE	KRITERIJUMI OCENJIVANJA (<i>Pravilnik o ocjenjivanju učenika</i>)	Postupak praćenja i ocjenjivanja	Instrumenti za praćenje napredovanja	Vreme
A) Step ostvarenosti ciljeva i propisanih, odnosno prilagođenih standarda i ishoda B) Angažovanje	- Predmet Tjelesni i zdravstveni odgoj: Polazna osnova za ocjenu je učenikova sposobnost, stepen spretnosti i umešnosti. Uzima se u obzir i individualno napredovanje u odnosu na sopstvena pretnodna postignuća i mogućnosti, a naročito se uzima u obzir angažovanje učenika u nastavnom procesu. A) Kriterijumi ocjenjivanja Ocjenu odličan (5) dobija učenik koji: – u potpunosti pokazuje sposobnost transformacije znanja i primjene u novim situacijama; – lako logički povezuje činjenice i pojmove; – samostalno izvodi zaključke koji se zasnivaju na podacima; – rješava probleme na nivou stvaralačkog mišljenja i u potpunosti kritički rasuđuje;	-inicijalna procena nivoa na kome se učenici nalaze -vođenje propisane pedagoške dokumentacije u kojima su vidne beleške o nivou angažovanosti, vježbanju u adekvatnoj opremi,	Evidencija : beleške o elementima za procenjivanje i ocjenjivanje Ček-liste sa skalom procene Protokoli posmatranja	Beleške sa časova tokom godine Presek stanja na mesečnom nivou Presek stanja

ISHODI	OBLAST/TEMA	SADRŽAJI
Po završetku razreda učenik će biti u stanju da:		

– promijeni veličinu i boju teksta, podeblja ga, iskosi i podvuče u programu za obradu teksta; – iseče, kopira i nalijepi isečeni/kopirani tekst na odgovarajuće mjesto u programu za obradu teksta; – umetne sliku u tekst, doda joj okvir i pozicionira je na željeni način u odnosu na tekst u programu za obradu teksta; – aktivno učestvuje u nastavnom projektu čiji produkt predstavlja gramatički korektan	DIGITALNO DRUŠTVO	Selektovanje i osnovno formatiranje teksta (veličina i boja slova, podebljavanje, iskošavanje i podvlačenje teksta). Selektovanje, kopiranje/isecanje i lepljenje teksta. Umetanje slike u tekst, dodavanje okvira, pozicioniranje slike u odnosu na tekst. Kreiranje i uređivanje tekstova za poznatu publiku. Projektni zadatak koji podrazumijeva:
--	---------------------------------	---

tekstualni dokument namijenjen poznatoj publici koji sadrži slike sa tekstualnim objašnjenjima i informacije koje su pronađene na internetu; – aktivno učestvuje u nastavnom projektu kojim se promoviše bezbjedno i odgovorno ponašanje prilikom korišćenja interneta; – sarađuje sa ostalim članovima grupe u svim fazama projektnog zadatka; – vrednuje svoju ulogu u grupi pri izradi projektnog zadatka i aktivnosti iz svog zaduženja; – utvrdi šta je rezultat izvršavanja datog jednostavnog algoritma koji sadrži ponavljanje i grananje; – uoči i ispravi grešku u jednostavnom algoritmu koji sadrži ponavljanje i grananje;		– pretraživanje interneta (probrani elementi napredne pretrage); -izradu ili prilagođavanje grafike u skladu sa temom; -kreiranje tekstualnog dokumenta koji sadrži slike
---	--	---

promijeni veličinu i boju teksta, podeblja ga, iskosi i podvuče u programu za obradu teksta; – iseče, kopira i nalijepi isečeni/kopirani tekst na odgovarajuće mjesto u programu za obradu teksta; – umetne sliku u tekst, doda joj okvir i pozicionira je na željeni način u odnosu na tekst u programu za obradu teksta; – aktivno učestvuje u nastavnom projektu čiji produkt predstavlja gramatički korektan tekstualni dokument namenjen poznatoj publici koji sadrži slike sa tekstualnim objašnjenjima i informacije koje su pronađene na internetu; – aktivno učestvuje u nastavnom projektu kojim se promoviše bezbedno i odgovorno ponašanje prilikom korišćenja interneta; – sarađuje sa ostalim članovima grupe u svim fazama projektnog zadatka;	BEZBJEDNO KORIŠĆENJE DIGITALNIH UREĐAJA	Priprema i organizacija školskog događaja za učenike mlađih razreda kojim se promoviše bezbjedno i odgovorno ponašanje prilikom korišćenja interneta.
– vrednuje svoju ulogu u grupi pri izradi projektnog zadatka i aktivnosti iz svog zaduženja; – utvrdi šta je rezultat izvršavanja datog jednostavnog algoritma koji sadrži ponavljanje i grananje; – uoči i ispravi grešku u jednostavnom algoritmu koji sadrži ponavljanje i grananje;		

kreira program u vizuelnom programskom jeziku na osnovu datog jednostavnog algoritma koji sadrži ponavljanje i grananje; – primeni blokove aritmetičkih operatora pri kreiranju programa u vizuelnom programskom jeziku; – predvidi sadržaj promenljive na osnovu interakcije korisnika sa programom (npr. blok <i>Pitaj i čekaj</i> i blok <i>Odgovor</i>) u datom jednostavnom programu; – kreira program u kome ostvaruje interakciju sa korisnikom, koristeći promenljive, uz pomoć nastavnika.	ALGORITAMSKI NAČIN RAZMIŠLJANJA	Promenljive. Izrada programa koji sadrže grananje, ponavljanje i promenljive.
--	---	---

	– pokazuje manji stepen aktivnosti i angažovanja. Nedovoljan (1) dobija učenik koji: – znanja koja je ostvario nisu ni na nivou prepoznavanja i ne pokazuje sposobnost reprodukcije i primene; – ne izvodi zaključke koji se zasnivaju na podacima; – kritički ne rasuđuje; – ne pokazuje interesovanje za učešće u aktivnostima niti angažovanje.			
--	--	--	--	--

DIGITALNI SVIJET

Godišnji fond 36

Nedjeljni fond 1

Cilj nastave i učenja predmeta Digitalni svijet jeste razvijanje digitalne kompetencije učenika neophodne za učenje, komunikaciju, saradnju i razvijanje osnova algoritamskog načina razmišljanja.

r.br.	NASTAVNA TEMA/OBLAST	FOND ČASOVA		
		obrada	utvrđ.	ukupno
1.	DIGITALNO DRUŠTVO	6	7	13
2.	BEZBEDNO KORIŠĆENJE DIGITALNIH UREĐAJA	6	4	10
3.	ALGORITAMSKI NAČIN RAZMIŠLJANJA	9	4	13
Ukupno		21	15	36

Međupredmetno povezivanje

Likovna kultura: Materijali: Svojstva materijala. Svojstva materijala za likovno oblikovanje – tvrdoća, elastičnost, rastvorljivost ili postojanost, materijali koji mogu da se koriste kao alatke, Bosanski jezik-pravopisna pravila

Muzička kultura, priroda i društvo, matematika –korišćenje digitalnih udžbenika u okviru kojih rešavaju zadatke

Aktivnosti nastavnika	Aktivnosti učenika
-----------------------	--------------------

Za svaki čas planira i priprema sredstva i načine provere ostvarenosti projektovanih ishoda. Tokom realizacije nastave, rad nastavnika mora biti kontinuirano usmeren ka smanjivanju digitalnog jaza. Važno je da nastavnici pomognu učenicima koji nemaju mogućnost pristupa tehnologiji od kuće tako što će ih, u kabinetu za informatiku, povezati sa učenicima koji su digitalno spretni i raditi na pospešivanju vršnjačkog učenja. Obavezivanje učenika da koriste nastavne materijala za koje im je potreban pristup internetu od kuće nepravedno je prema onima koji ga nemaju. Za takve učenike nastavnik mora da obezbedi alternativu – mogućnost pristupa školskim digitalnim uređajima, pre ili posle nastave. Objašnjava, proverava, pomaže u snalaženju na računaru, demonstrira kako se radi. Postavlja projektni zadatak definiše tip projekta, da odredi njegov cilj, očekivane ishode, oblast kojom se bavi projekat i povezanost sa nastavnim predmetima, njegove sadržaje, aktivnosti učenika, potrebna sredstva, dinamiku rada po fazama i sve što je potrebno za uspešno sprovođenje projektne nastave. Nastavnik predstavlja teme projektnih zadataka učenicima i podstiče ih da odaberu onaj koja ih najviše interesuje. A nastavnik obezbeđuje da se materijali koje su učenici kreirali i predstavili nađu na školskom veb-sajtu Nastavnik treba da pomogne učenicima da kreiraju programe u kojima se ostvaruje interakcija sa korisnikom korišćenjem blokova <i>Pitaj i čekaj</i> i <i>Odgovor</i>	Slušaju i prate izlaganje nastavnika preko projektora. Prate i rade samostalno na učenikom računaru. rešavaju zadatke, Pomažu drugima u radu, procenjuju i samoprocenjuju svoj i rad drugih, rade u grupama i paru Odgovaraju na pitanja. Samostalno pronalaženje informacija; sposobnost rešavanja problema; samostalno učenje; rad u grupi, saradnju; kritički odnos prema vlastitom i tuđem radu; donošenje odluka; argumentovanje; usvajanje drugačijih, novih načina rada; planiranje; poštovanje rokova i preuzimanje odgovornosti učenici kreiraju tekstualne dokumente koji sadrže slike primenjujući naučene tehnike rada sa tekstom i slikama. predstavljaju rezultate svog rada
---	---

Plan evaluacije

Način provjere ostvarenosti ishoda, formativno i sumativno ocjenjivanje

ELEMENTI OCJENE	KRITERIJUMI OCJENJIVANJA (Pravilnik o ocjenjivanju učenika)	Postupak praćenja i ocjenjivanja	Instrumenti za praćenje napredovanja	Vrijeme
-----------------	--	----------------------------------	--------------------------------------	---------

A) Stepen ostvarenosti ciljeva i propisanih, odnosno prilagođenih standarda i ishoda	<u>Dovoljan 2</u> Uz veću pomoć pokušava - znanja koja je ostvario su na nivou reprodukcije, uz minimalnu primenu; - u manjoj meri logički povezuje činjenice i pojmove i isključivo uz podršku nastavnika izvodi zaključke	– <u>samoprocjena</u>: negovanje prakse iskazivanja refleksivnih komentara tokom predstavljanja onoga što su uradili prilika je za razvoj samouvida i samoregulacije u učenju i osnova za procenu vlastitog postignuća učenika; – <u>vršnjačka procena</u>: ova vrsta procene postignuća učenika prirodno se nadovezuje na proces	Evidencija : beleške o elementima za procenjivanje i ocenjivanje Ček-liste sa skalnom procenom Protokola posmatranja Samostalnost u izvršavanju zadataka (oblast; skala po nivoima)	Beleške sa časova tokom godine
B) Angažovanje učenika u nastavi	koji se zasnivaju na podacima		*Liste: saradnja u grupi (svi članovi su uključeni, doprinose	Presek stanja nakon završenosti oblasti
V) Samostalnost u radu	-ponekad je samostalan u			Presek stanja po tromesečju Na kraju školske godine

	rešavanju problema i u nedovoljnoj mjeri kritički rasuđuje; - da koriti digitalne uređaje, alate i materijale <u>Dobar 3</u> Uz manju pomoć: - u dovoljnoj mjeri pokazuje sposobnost u potrebe informacija u novim situacijama; - u znatnoj mjeri logički povezuje činjenice i pojmove; - većim dijelom samostalno izvodi zaključke koji se zasnivaju na podacima i djelimično samostalno rešava pojedine probleme; - u dovoljnoj mjeri kritički rasuđuje; - pokazuje djelimični stepen aktivnosti i angažovanja; - koriti digitalne uređaje, alate i materijale <u>Vrlo dobar4</u> U većoj mjeri samostalno: - u velikoj mjeri pokazuje	samoprocene – učenici rade u paru ili grupi na istom zadatku i imaju mogućnost da, deleći odgovornost, stvaraju i ispravljaju rešenja, te pružaju konstruktivne povratne informacije. – <u>otvorena pitanja:</u> znanje učenika o konceptima koji su obuhvaćeni programom neće uvek biti lako uočljivo. Postavljanje otvorenih pitanja jedan je od načina na koji nastavnik može da proceni postignuća svojih učenika, dokumentacije u kojima su vidne beleške o nivou angažovanosti, vježbanju u adekvatnoj opremi, postignućima u motoričkim vještinama i individualnom napretku svakog učenika -zajedničko vrednovanje učenika i nastavnika *vođenje evidencije o učešću	zajedničkom cilju...) -Kvalitativno i kvantitativno procenjivanje rezultata (pano, tabela...)	
--	---	---	---	--

	sposobnost primjene znanja i logički povezuje činjenice i pojmove; - samostalno izvodi zaključke koji se zasnivaju na podacima; - rješava pojedine probleme na nivou stvaralačkog mišljenja i u znatnoj meri kritički rasuđuje; - koristi digitalne uređaje, alate i materijale;	učenika na takmičenjima		
--	---	--------------------------------	--	--

	<u>Odličan 5 Samostalno:</u> - u potpunosti pokazuje sposobnost transformacije znanja i primene u novim situacijama; - lako logički povezuje činjenice i pojmove; - samostalno izvodi zaključke koji se zasnivaju na podacima; - rešava probleme na nivou stvaralačkog mišljenja i u potpunosti kritički rasuđuje; - koristi digitalne uređaje, alate i materijale			
--	--	--	--	--

NAČIN PRILAGOĐAVANJA OBRAZOVANJA I VASPITANJA UČENICIMA KOJIMA JE POTREBNA DODATNA PODRŠKA U OBRAZOVANJU

Za učenike kojima je potrebna dodatna podrška zbog teškoća u pristupanju, uključivanju i učestvovanju u obrazovanju i vaspitanju, planiraju se i sprovode mjere za otklanjanje fizičkih, komunikacijskih i socijalnih prepreka (mjere individualizacije), odnosno donosi individualni obrazovni plan.

Preporučeni načini prilagođavanja programa nastave i učenja učenicima kojima je potrebna dodatna obrazovna podrška: - prostorno, sadržajno i metodičko prilagođavanje nastavnog programa (npr. razmeštaj sedenja, izbor gradiva za učenje i vežbanje, prilagođavanje zadataka, načina i vrsta ocenjivanja, domaćih...)

- što veća individualizacija nastave, a posebno sa učenicima kojima je potrebna dodatna obrazovna podrška i nadarenim učenicima - razmena iskustava i saradnja sa članovima vijeća i stručnim saradnicima u školi...
- i sve drugo što će se primeniti u skladu sa konkretnim slučajem.

OSTALI OBLICI OBRAZOVNO-VASBITNOG RADA

DOPUNSKA NASTAVA

Cilj dopunske nastave je pružanje dodatne podrške učenicima koji sporije usvajaju znanja ili su bili odsutni sa časova i za one koji žele da utvrde svoje znanje, sa ciljem razumevanja, prepoznavanja, otklanjanja nejasnoća i bržeg i kvalitetnijeg usvajanja znanja, umenja i veština iz nastavnog gradiva.

		godišnji fond	nedeljni fond
1.	DOPUNSKA NASTAVA – BOSANSKI JEZIK	18	1 (svake druge nedelje)
2.	DOPUNSKA NASTAVA – MATEMATIKA	18	1 (svake druge nedelje)
Ukupno		36	1

BOSANSKI JEZIK

ISHODI Učenik će moći da:	NASTAVNA TEMA	SADRŽAJI	NAČINI I POSTUPCI OSTVARIVANJA PROGRAMA:	AKTIVNOSTI NASTAVNIKA	AKTIVNOSTI UČENIKA
odredi osnovne rečenične članove; razlikuje vrstu reči od službe reči u rečenici; poštuje i primeni osnovna pravopisna pravila; pravilno piše sva tri modela upravnog govora;	JEZIK	-Rečenica, rečenični članovi. - Pojam subjekta; različite vrste reči (imenice i lične zamenice) u funkciji subjekta; izostavljeni subjekat. -Pojam predikata (glagolski predikat). -Pojam objekta (imenice u funkciji objekta). -Priloške odredbe za vreme, mesto i način -Upravni govor (prvi i drugi, treći model). Neupravni govor. -Veliko slovo	- povezivanje gramatičkih pojmova obrađene u prethodnim razredima sa novim - razlikovanje vrste reči i službe reč, uvežbavati u okviru rečenice; -usvajati nove sadržaje putem različitih vežbanja kako na nivou reči tako i na nivou rečenice.	-prati napredak učenika i pruža podršku -objašnjava način razlikovanja vrste reči i službe reči u rečenici -objašnjava postupak primene prav.pravila	-uočava i izdvaja službu reči - razlikuje vrstu reči i službu reč -piše nazive oblike reljefa - upotrebljava tačku, upitnik i uzvičnik -uočava i zapisuje oblike upravnog govora
- čita sa razumevanjem različite tekstove; - čita tekst poštujući intonaciju rečenice /stih; - spoji više rečenica u kraću i dužu cjelinu; - prepričava, priča i opisuje i na sažet i na opširan način;	JEZIČKA KULTURA	-Kraći i duži tekstovi Pričanje o događajima i doživljajima, stvarnim i izmišljenim (usmeno i pisano). Opisivanje ljudi, životinja i prirode (planski pristup) – usmeno i pisano. Jezičke vežbe: proširivanje i dopunjavanje rečenica različitim vrstama reči, promena reda reči u rečenici, promena dužine rečenice.	- uvežbavati jasno, precizno i razgovetno izgovaranje rečenice, poštovanje intonacije i pravilno akcentovanje u rečenicama -realizovati različite programske vežbe (pravopisne, jezičke, leksičko-semantičke)	-priprema, motiviše, čita; usmeno izlaže; -prikazuje, pokazuje; - demonstrira - usmerava aktivnosti učenika -podstiče učenike da bogate rečnik	-sluša, posmatra, priča, - čita, govori stihove, glumi - prepričava - učestvuje u razgovoru -koristi dečju štampu i nepoznate tekstove, - sastavlja priču

- odredi temu, redosled događaja, vrijeme i mjesto dešavanja u pročitanoj tekstu; -imenuje glavne i sporedne likove i razlikuje njihove pozitivne i negativne osobine;	KNJIŽEVNOST	-Književni pojmovi: lirska pesma, epska pesma, narodna bajka, roman, opis, dijalog, pripovedanje,	-učenici se motivišu na čitav niz stvaral. aktivnosti koje nastaju povodom dela -učenik treba da razlikuje opis , pripovedanje, dijalog	-priprema materijal za analizu teksta - pomaže u razumevanju teksta	čita tekstove odgovara na pitanja učestvuje u razgovoru postavlja pitanja
---	-------------	---	--	---	---

MATEMATIKA

ISHODI Učenik će moći da:	NASTAVNA TEMA	SADRŽAJI	NAČINI I POSTUPCI OSTVARIVANJA PROGRAMA:	AKTIVNOSTI NASTAVNIKA	AKTIVNOSTI UČENIKA
pročitaj, zapiše i uporedi prirodne brojeve i prikaže ih na brojevnoj pravoj; izvrši četiri osnovne računske operacije u skupu N_0 ; - reši jednačinu sa jednom računskom operacijom; - odredi i zapiše skup rešenja nejednačine sa sabiranjem i oduzimanjem; - uoči delove celine i zapiše razlomke	BROJEVI	Skup prirodnih brojeva sa nulom. Sabiranje i oduzimanje (pismeni postupak). Množenje i deljenje (pismeni postupak). Jednačine i nejednačine u skupu N_0 . Upoređivanje razlomaka sa jednakim imeniocima.	- Vizuelizacija brojeva i mesta broja u brojevnom nizu - uvežbavanje tehnike računanja - insistiranje na usmenom objašnjenju postupka rešavanja - razumevanje pojma razlomka raditi kroz igrovne aktivnosti	-prati napredak učenika pruža podršku, podstiče i usmjerava - objašnjava način pravilnog izračunavanja i primene olakšica - primenjuje različite metode rada	-sluša, posmatra - usvaja i uvežbava postupak - samostalno rešava jednostavne zadatke - provjerava - objašnjava postupak i traži potrebna objašnjenja

imenuje elemente i opiše osobine kvadra i kocke; pravi modele kvadra i kocke; - koristi geometrijski pribor i softverske alate za crtanje; izračuna površinu kvadrata i pravougaonika; izračuna površinu i zapreminu kvadra i kocke;	GEOMETRIJA	Kvadar i kocka.	- Crtanje kvadra i kocke - uočavanje elemenata kvadra i kocke na modelu - podsticanje učenika na pravljenje modela - podsticanje učenika da samostalno primene formulu i izračunaju potrebno	-planira -prati napredak - daje dodatna objašnjenja -demonstrira postupak pravilne konstrukcije - osmišljava odgovarajuće zadatke - primenjuje različite metode rada	-posmatra, sluša, pamti, -pravilno koristi pribor za geometriju - crta, -samostalno rešava, proverava, - traži objašnjenja;
pročita, uporedi i pretvori jedinice za mjerenje površine i zapremine;	MJERENJE I MJERE	Mjerenje površine (m^2 , dm^2 , cm^2 , mm^2 , km^2 , ha, a). Mjerenje zapremine (m^3 , dm^3 , cm^3 , mm^3).	- upoznavanje sa standardnim mjernim jedinicama primenom očiglednih sredstava - rešavanje jednostavnijih zadataka povezivanjem sa svakodnevnim situacijama - samostalno mjerenje različite predmeta iz okruženja	-prati rad i zalaganje učenika na času -podstiče kod učenika da samostalno mere i	-posmatra i sluša, - objašnjava, - meri - upoređuje i pretvara, - proverava, - traži objašnjenja;

DODATNA NASTAVA

Cilj dodatne nastave je razvijanje logičkog mišljenja,postupka rješavanja problemskih zadataka. Razvijanje sposobnosti, uočavanja bitnog u zadatku,razvijanje tačnosti i preciznosti pri radu,osposobljavanje učenika za samostalno rješavanje problema.

		godišnji fond	nedeljni fond
1.	DODATNA NASTAVA – MATEMATIKA	36	1

MATEMATIKA

ISHODI Učenik će moći da:	NASTAVNA TEMA	SADRŽAJI	NAČINI I POSTUPCI OSTVARIVANJA PROGRAMA:	AKTIVNOSTI NASTAVNIKA	AKTIVNOSTI UČENIKA
------------------------------	------------------	----------	---	--------------------------	-----------------------

odredi mesnu vrednost cifre; izvrši četiri osnovne računske operacije u skupu N_0; sastavi izraz, izračuna vrednost brojevnog izraza i primeni svojstva računskih operacija; reši jednačine i nejednačine i proverí tačnost rešenja; reši problemski zadatak koristeći brojevni izraz, jednačinu ili nejednačinu;	BROJEVI	Skup prirodnih brojeva sa nulom. Mesna vrednost cifre. Svojstva skupa prirodnih brojeva. Izrazi sa više operacija (brojevni izrazi i izrazi sa promenljivom). Jednačine i nejednačine u skupu N_0. Sabiranje i oduzimanje razlomaka sa jednakim imeniocima. Sabiranje i oduzimanje decimalnih brojeva.	-uvođenje učenike u problemsku situaciju i isticanje važnost postupka -davanje smernice ka rešenju - osposobljava za rešavanje složenih zadataka - ukazivanje na uočavanje odnosa i zakonitosti -podstcanje narazmišljanje jer ono vidi u odabir jednog rešenja - obezbeđivanje sticanja znanja na višem nivou - osmišljavanje i uvodi učenika u problemsku situaciju	-prati napredak učenika pruža podršku, podstiče i usmerava - objašnjava način pravilnog izračunavanja i primene olakšica - primenjuje različite metode rada	-sluša, posmatra - usvaja i uvežbava postupak - samostalno rešava jednostavne zadatke - proverava - objašnjava postupak i traži potrebna objašnjenja
crtá mreže i pravi modele kvadra i kocke; prepozna slikovnu predstavu izgleda tela posmatranog sa različitih strana; izračuna površinu kvadrata i pravougaonika; izračuna površinu i zapreminu kvadra i kocke;	GEOMETRIJA	Pravougaonik i kvadrat Kvadar i kocka	-Pravljenje različitih modela - upućivanje na primenu stečenih znanja i korišćenje u daljem radu - navikava na izradu skice kao prvog koraka ka rešenju -upućivanje na zajedničko pronalaženje rešenja	-planira -prati napredak - daje dodatna objašnjenja -demonstrira postupak pravilne konstrukcije - osmišljava odgovarajuće zadatke - primenjuje različite metode rada	-posmatra, sluša, pamti, -pravilno koristi pribor za geometriju - crtá, -samostalno rešava, proverava, - traži objašnjenja;

pročita, uporedi i pretvori jedinice za merenje površine i zapremine; izračuna površinu reši problemske zadatke u kontekstu merenja.	MERENJE I MERE	Merenje površine (jedinice za površinu). Površina kvadrata i pravougaonika. Površina kvadra i kocke. Merenje zapremine (jedinice za zapreminu). Zapremina kvadra i kocke.	- upućivanje na povezivanje - primeri zadatke o funkcionalnoj zavisnost površine od dužine - ukazivanje i upućivanje na površinu kod složenih figura - nastojanje da znanja budu primenljiva	-prati rad i zalaganje učenika na času - podstiče kod učenika da samostalno mere i iznose zaključke - usmerava učenike da praktično primene stečena znanja - podstiče učenike da opažaju, primenjuju, prepoznaju, upoređuju, izvode zaključke...)	-posmatra i sluša, - objašnjava, - meri - upoređuje i pretvara, - proverava, - traži objašnjenja;
---	-------------------	--	---	--	--

ČAS ODJELJENJSKOG STARJEŠINE

Cilj nastave je razvijanje moralnih osobina, stavova i uvjerenja učenika, upoznavanje učenike sa školskim životom i odnosima kojima uvažavaju druge.

Upućuje na estetska osećanja, formiranje kulturno-higijenskih i zdravstvenih navika i formiranje stava o zaštiti životne sredine

TEME	SADRŽAJI	OPŠTE I MEĐUPREDMETNE KOMPETENCIJE
BEZBJEDNOST	Bezbednost u saobraćaju Ko nam pomaže u saobraćaju Policajac je naš prijatelj	MEĐUPREDMETNE KOMPETENCIJE 1.Kompetencija za celoživotno učenje 2.Komunikacija 3.Rad s podacima i informacijama 4.Digitalna kompetencija 5.Rešavanje problema 6.Saradnja 7.Odgovorno učešće u demokratskom društvu 8.Odgovoran odnos prema zdravlju 9.Odgovoran odnos prema okolini 10.Estetička kompetencija 11.Preduzimljivost i orijentacija ka preduzetništvu.
KAKO DO DOBROG USPJEHA I PRIMJERNOG VLADANJA	Plan rada i odmora u toku dana Koliko smo zadovoljni uspjehom	
	Školske obaveze Šta je primerno vladanje	
ŽIVOT U ŠKOLI	Prava i obaveze Odnosi u odjeljenju Dječija nedjelja Dan škole Savindan	
KULTURA PONAŠANJA	Bonton Boravak u fiskulturnoj sali Ponašanje u školi i van škole	MEĐUPREDMETNO POVEZIVANJE

ZAŠTITA ŽIVOTNE SREDINE	Učionica Školsko dvorište Naš grad Čuvajmo prirodu	<u>Priroda i društvo</u> – Priroda, čovek, društvo: Grupe ljudi: stanovnici i narodi kraja (prava i obaveze; običaji; suživot). <u>Bosanski jezik</u> – Jezička kultura: Različite komunikativne situacije (komunikacija sa odraslima i sa vršnjacima; u školi, u prodavnici, telefonski razgovor, pozdravljanja, čestitanja i sl.) <u>Matematika</u> – Brojevi: Decimalni zapis broja sa jednom decimalom.	
ZAŠTITE OD NASILJA, ZLOSTAVLJANJA I ZANEMARIVANJA I PROGRAMI PREVENCIJE	Kome se obraćamo kada se nad nama vrši ili smo svedoci nasilja Nasilje, zlostavljanje, zanemarivanje Nivoi nasilja Radionice		
NAČINI I POSTUPCI OSTVARIVANJA PROGRAMA ČASA ODJELJENJSKOG STAREŠINE:		AKTIVNOSTI NASTAVNIKA	AKTIVNOSTI UČENIKA
-povezivanje sadržaj rada sa situacijama iz svakodnevnog života u školi i van nje -odabir i korišćenje odgovarajućih metoda i tehnika rada - organizovanje istraživačkih aktivnosti -ocenjivanje pozitivnih strana ponašanja i rada i kako se mogu još poboljšati -izrada panoa - organizovanje radionica -postavljanje učenika u različite situacije evaluacije i samoevaluacije;		započinje i usmerava razgovor i diskusiju podstiče saradnju i timski rad učenika zajedno sa učenicima vrednuje rezultate nastavnog procesa i učešća u različim vannastavnim aktivnostima	slušaju, iznose svoje mišljenje, zajednički formulišu zaključke analiziraju svoj i rad drugih diskutuju, glume, istražuju planiraju akcije učestvuju u samoocenjivanju i vrednovanju rezultata rada

VANNASTAVNE AKTIVNOSTI

Godišnji fond: 36 – 72

Nedjeljni fond: 1-2 (zavisi od planiranih aktivnosti na nivou odjeljenjskog ili razrednog vijeća, škole ili lokalne zajednice)

Cilj je podsticanje individualnih sklonosti i interesovanja, sadržajnog i kvalitetnog korišćenja slobodnog vremena, radi bogaćenja društvenog života i razonode, razvijanja i negovanja drugarstva i prijateljstva, druženje sa vršnjacima kroz zajedničko delanje, iskazivanje sposobnosti, osamostaljivanje, razvoj nekih veština i drugo.

TEME	SADRŽAJ	OPŠTE I MEĐUPREDMETNE KOMPETENCIJE
------	---------	------------------------------------

DRUŠTVENE AKTIVNOSTI	– Dječija nedjelja (učešće u aktivnostima) – Sveti Sava – školska slava (pano) – Dan škole (učešće u aktivnostima) – Nova godina (radionica) – Uskrs (radionica) – vršnjačke radionice	MEĐUPREDMETNE KOMPETENCIJE 1.Kompetencija za celoživotno učenje 2.Komunikacija 3.Rad s podacima i informacijama 4.Digitalna kompetencija 5.Rešavanje problema 6.Saradnja 7.Odgovorno učešće u demokratskom društvu 8.Odgovoran odnos prema zdravlju 9.Odgovoran odnos prema okolini 10.Estetička kompetencija 11.Preduzimljivost i orijentacija ka preduzetništvu. MEĐUPREDMETNO POVEZIVANJE <u>Priroda i društvo</u> – Priroda, čovjek, društvo: Grupe ljudi: stanovnici i narodi kraja <u>Bosanski jezik</u> – Jezička kultura: Različite komunikativne situacije <u>Matematika</u> – Brojevi: Decimalni zapis broja sa jednom decimalom.
TEHNIČKE AKTIVNOSTI	– školski prostor; učionica, dvorište (uređenje) – čestitke za: rođendan, Novu godinu, Božić, Dan žena, Bajram (izrada) – odjeljenjski pano (uređenje)	
HUMANITARNE AKTIVNOSTI	- akcije povodom Dječje nedjelje -humanitarne akcije (pomoć drugu, drugarici...) - Saradnja sa Crvenim krstom	
SPORTSKE AKTIVNOSTI	- odjeljenska i međuodjeljenska takmičenja - učešće na jesenjem i proljećnjem krosu (opštinski nivo)	
KULTURNE AKTIVNOSTI	- odlazak na izložbu - pozorišne predstave - bioskopske predstave - vršnjačke radionice	

- U toku 2024-2028. planirane su posjete (pozorištu, bioskopu, muzeju, galeriji i biblioteci), obilazak grada i šetnje do parka i plaže. - U toku 2024-2028. planiran je odlazak i učešće učenika na Jesenjem i Proljećnom krosu.

NAČINI I POSTUPCI OSTVARIVANJA PROGRAMA VANNASTAVNIH AKTIVNOSTI:	AKTIVNOSTI NASTAVNIKA	AKTIVNOSTI UČENIKA
---	-----------------------	--------------------

- dobro planiranje: cilja, efekata, aktivnosti učenika i nastavnika, način rada - aktivnostima su obuhvaćeni svi učenici i to tako da mogu da iskažu: angažovanost, samostalnost, saradnja i inicijativa	započinje i usmerava razgovor i diskusiju podstiče saradnju i timski rad učenika motiviše i podstiče učenike da učestvuju i razvijaju svoje sposobnosti zajedno sa učenicima vrednuje rezultate	planira učešće, priprema se, učestvuju podstiču druge i daju primer analiziraju svoj i rad drugih planiraju akcije učestvuju u samoocenjivanju i
- primjenjuju se igrolike aktivnosti kojima se podstiče kreativnost učenika - koriste se školski resursi - organizuju se jednostavne akcije u kojima su glavni nosioci učenici	učešća u različim vannastavnim aktivnostima	vrednovanju rezultata rada